

Grupa Kapitałowa
IPOPEMA Securities S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe

**za rok zakończony dnia
31 grudnia 2017 roku**

Warszawa, dnia 27 marca 2018 roku

SPIS TREŚCI

Oświadczenie o zgodności	4
Wybrane dane finansowe	5
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	6
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	7
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	8
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	10
Dodatkowe noty objaśniające	11
1. Informacje o Grupie Kapitałowej IPOPEMA Securities S.A.	11
2. Skład Grupy	13
3. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	14
3.1. Założenie kontynuacji działalności	14
3.2. Identyfikacja sprawozdania	14
3.3. Oświadczenie o zgodności	14
3.4. Waluta pomiaru i waluta sprawozdań finansowych	15
3.5. Porównywalność danych	15
4. Istotne zasady (polityka) rachunkowości	15
4.1. Zmiany zasad rachunkowości wynikłe ze zmiany w MSSF	15
5. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	15
5.1. Zastosowanie MSSF 9	17
5.2. Zastosowanie MSSF 15	18
5.3. Zastosowanie MSSF 16	19
6. Standardy przyjęte przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, ale jeszcze niezatwierdzone przez Unię Europejską	19
7. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	19
7.1. Profesjonalny osąd	19
7.2. Niepewność szacunków	20
8. Zmiana szacunków	20
9. Istotne zasady rachunkowości	20
9.1. Zasady konsolidacji	20
9.2. Korekta błędów	21
9.3. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej	21
9.4. Rzeczowe aktywa trwałe	22
9.5. Wartości niematerialne	22
9.6. Instrumenty finansowe	23
9.7. Należności	24
9.8. Utrata wartości	25
9.9. Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	26
9.10. Kapitał własny	26
9.11. Zobowiązania	26
9.12. Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe	26
9.13. Zasada memoriału i współmierności przychodów z kosztami	27
9.14. Przychody z działalności podstawowej	27
9.15. Wynik z instrumentów finansowych	28
9.16. Przychody i koszty finansowe	28
9.17. Podatek dochodowy	28
10. Zysk netto na akcję	29
11. Sezonowość działalności	29
12. Informacje dotyczące segmentów działalności	29
13. Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej - aktywa	34
13.1. Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	34
13.2. Należności	34
13.3. Rozliczenia międzyokresowe krótkoterminowe	36
13.4. Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	36
13.5. Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	36
13.6. Rzeczowe aktywa trwałe	37
13.7. Wartości niematerialne	38

14.	Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej - kapitały	39
14.1.	Kapitał podstawowy	39
14.2.	Pozostałe kapitały	40
14.3.	Udziały niekontrolujące	41
14.4.	Wymogi kapitałowe	41
15.	Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej – zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe bierne.....	42
15.1.	Rozliczenia międzyokresowe bierne	42
15.2.	Rezerwa na sprawy sądowe, kary, grzywny i odszkodowania	43
15.3.	Zobowiązania (krótkoterminowe)	43
15.4.	Obligacje	45
16.	Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów.....	45
16.1.	Przychody z działalności podstawowej.....	45
16.2.	Koszty działalności	45
16.3.	Przychody i koszty finansowe	46
16.4.	Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu	46
16.5.	Przychody i koszty operacyjne.....	47
17.	Świadczenia pracownicze	47
17.1.	Programy akcji pracowniczych.....	47
18.	Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty.....	47
19.	Podatek dochodowy	48
20.	Dodatkowe informacje o instrumentach finansowych.....	49
20.1.	Wartość godziwa instrumentów niewycenianych w wartości godziwej.....	49
20.2.	Aktywa i zobowiązania finansowe ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej.....	50
21.	Wyłączenia Spółek z konsolidacji	51
22.	Zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe.....	52
23.	Gwarancje.....	52
24.	Połączenia jednostek gospodarczych i nabycia udziałów niekontrolujących	52
24.1.	Połączenia jednostek i nabycie jednostek zależnych.....	52
24.2.	Zbycie jednostek zależnych	52
25.	Transakcje z podmiotami powiązanymi	52
25.1.	Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi	53
25.2.	Pożyczka udzielona członkom Zarządu	53
25.3.	Transakcje z udziałem członków Zarządu i Rady Nadzorczej.....	53
25.4.	Transakcje z jednostkami zależnymi	53
25.5.	Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Grupy	53
26.	Pozycje w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	54
27.	Leasing	55
28.	Różnice kursowe	56
29.	Zabezpieczenia na majątku Grupy Kapitałowej IPOPEMA Securities	56
30.	Informacja o postępowaniach toczących się przed sądem lub organem administracji publicznej oraz kontrole w spółkach Grupy	57
30.1.	Informacja o postępowaniach toczących się przed sądem lub organem administracji publicznej.....	57
30.2.	Kontrole	57
31.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	58
31.1.	Ryzyko rynkowe.....	58
31.2.	Ryzyko stopy procentowej	59
31.3.	Ryzyko walutowe	60
31.4.	Ryzyko cenowe.....	61
31.5.	Ryzyko kredytowe.....	61
31.6.	Ryzyko związane z płynnością.....	61
32.	Zarządzanie kapitałem	62
33.	Struktura zatrudnienia	63
34.	Instrumenty finansowe klientów.....	63
35.	Wynagrodzenie biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	63
36.	Działalność zaniechana.....	63
37.	Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego	63

Oświadczenie o zgodności

Zarząd IPOPEMA Securities S.A. oświadcza, że:

- wedle naszej najlepszej wiedzy skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej IPOPEMA Securities S.A. oraz jej wynik finansowy;
- sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej IPOPEMA Securities S.A. w 2017 roku zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy Kapitałowej a także opis ryzyk i zagrożeń;
- BDO Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie przy ul. Postępu 12, podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych na podstawie wpisu na prowadzoną przez Krajową Izbę Biegłych Rewidentów listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod nr 3355, dokonujący badania rocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa. Spółka BDO Sp. z o.o. oraz Biegły Rewident dokonujący badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej IPOPEMA Securities S.A., sporządzonego na dzień 31 grudnia 2017 roku, spełniają warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym sprawozdaniu finansowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami i standardami zawodowymi.

Warszawa, 27 marca 2018 roku

Zarząd IPOPEMA Securities S.A.:

Jacek Lewandowski
Prezes Zarządu

Mariusz Piskorski
Wiceprezes Zarządu

Stanisław Waczkowski
Wiceprezes Zarządu

Mirosław Borys
Wiceprezes Zarządu

Wybrane dane finansowe

Wybrane skonsolidowane dane finansowe	w tys. zł		w tys. EUR	
	2017	2016	2017	2016
Przychody z działalności podstawowej	97 155	88 038	22 889	20 120
Koszty działalności podstawowej	88 828	84 700	20 927	19 357
Zysk z działalności podstawowej	8 327	3 338	1 962	763
Zysk z działalności operacyjnej	5 846	3 669	1 377	838
Zysk brutto	3 663	3 096	863	708
Zysk netto z działalności kontynuowanej	2 458	2 365	579	540
Zysk netto	2 458	2 365	579	540
Zysk netto z działalności kontynuowanej na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)				
- zwykły	0,06	0,05	0,01	0,01
- rozwodniony	0,06	0,05	0,01	0,01
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	8 765	- 95 488	2 065	- 21 822
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	7 092	- 6 050	1 671	- 1 383
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	9 478	- 5 079	2 233	- 1 161
Razem przepływy pieniężne	25 335	- 106 617	5 969	- 24 366

Wybrane skonsolidowane dane finansowe	w tys. zł		w tys. EUR	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Aktywa razem	361 513	340 349	86 675	76 932
Zobowiązania krótkoterminowe	266 585	246 505	63 915	55 720
Kapitały	84 205	83 635	20 189	18 905
Liczba akcji – w szt.	29 937 836	29 937 836	29 937 836	29 937 836
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł / EUR)	2,81	2,79	0,67	0,63

Poszczególne pozycje wybranych danych finansowych przeliczone zostały na EUR przy zastosowaniu następujących kursów:

- Dla pozycji skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych:

Kurs średni, liczony jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie	2017	2016
EUR	4,2447	4,3757

- Dla pozycji skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej:

Kurs obowiązujący na dzień	31.12.2017	31.12.2016
EUR	4,1709	4,4240

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 27 marca 2018 roku.

- Najwyższy i najniższy kurs EUR w okresie:

EUR	2017	2016
Minimalny kurs	4,1709	4,2355
Maksymalny kurs	4,4157	4,5035

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

	Nota	2017 rok	2016 rok
DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA			
Przychody z działalności podstawowej w tym:	16.1	97 155	88 038
Przychody z działalności maklerskiej		45 644	37 457
Przychody z obsługi funduszy inwestycyjnych oraz zarządzania aktywami		30 357	32 762
Przychody z usług doradczych		21 154	17 819
Koszty działalności podstawowej	16.2	88 828	84 700
Zysk (strata) z działalności podstawowej		8 327	3 338
Wynik z operacji instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	16.4	- 1 583	10
Wynik z operacji instrumentami finansowymi utrzymywanymi do terminu zapadalności		-	-
Wynik z operacji instrumentami finansowymi dostępnymi do sprzedaży		790	234
Pozostałe przychody operacyjne	16.5	1 626	1 135
Pozostałe koszty operacyjne	16.5	3 314	1 048
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		5 846	3 669
Przychody finansowe	16.3	1 018	1 464
Koszty finansowe	16.3	3 201	2 037
Zysk (strata) brutto		3 663	3 096
Podatek dochodowy	19	1 205	731
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		2 458	2 365
DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA		-	-
Zysk (strata) netto za okres		2 458	2 365
Przypisany:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		1 651	1 463
Do udziałów niekontrolujących		807	902
Zysk (strata) na akcję (w zł)	10	0,06	0,05
Rozwodniony zysk (strata) na akcję (w zł)	10	0,06	0,05
Zysk netto za okres		2 458	2 365
Inne całkowite dochody, które w przyszłości mogą zostać zreklasyfikowane do rachunku zysków i strat		- 92	155
Zyski i straty z tytułu przeszacowania składników aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		- 113	192
Podatek dochodowy dotyczący składników innych całkowitych dochodów	19	21	- 37
Całkowity dochód za okres		2 366	2 520
Przypisany:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		1 559	1 618
Do udziałów niekontrolujących		807	902

Warszawa, dnia 27 marca 2018 roku

Jacek Lewandowski
Prezes Zarządu

Mariusz Piskorski
Wiceprezes Zarządu

Stanisław Waczkowski
Wiceprezes Zarządu

Mirosław Borys
Wiceprezes Zarządu

Danuta Ciosek
Główna księgowa

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

na dzień 31 grudnia 2017 roku

AKTYWA	Nota	31.12.2017	31.12.2016
Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	13.1	67 482	42 714
Należności krótkoterminowe	13.2, 26	269 162	268 907
Aktywa z tytułu podatku dochodowego		157	-
Rozliczenia międzyokresowe krótkoterminowe	13.3	1 474	1 092
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	13.4, 20.2	3 009	126
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu zapadalności		-	-
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	13.5, 20.2	9 459	16 432
Inwestycje w jednostkach współzależnych i stowarzyszonych		-	-
Należności długoterminowe		2 943	1 384
Udzielone pożyczki długoterminowe	20.1	35	54
Rzeczowe aktywa trwałe	13.6	3 330	4 781
Nieruchomości inwestycyjne		-	-
Wartości niematerialne	13.7	2 353	2 859
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	19	1 768	1 756
Rozliczenia międzyokresowe długoterminowe		341	244
RAZEM AKTYWA		361 513	340 349
PASYWA		31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania krótkoterminowe	15.3	266 113	246 068
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		472	437
Pozostałe zobowiązania finansowe		-	-
Zobowiązania długoterminowe		3 185	487
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego	19	59	49
Rozliczenia międzyokresowe	15.1	7 479	9 673
Razem zobowiązania		277 308	256 714
Kapitał podstawowy	14.1	2 994	2 994
Pozostałe kapitały	14.2	13 738	13 830
Zyski zatrzymane	14.2	63 154	62 401
Razem kapitały własne		79 886	79 225
Udziały niekontrolujące	14.3	4 319	4 410
Razem kapitały		84 205	83 635
RAZEM PASYWA		361 513	340 349

Warszawa, dnia 27 marca 2018 roku

Jacek Lewandowski
Prezes Zarządu

Mariusz Piskorski
Wiceprezes Zarządu

Stanisław Waczkowski
Wiceprezes Zarządu

Mirosław Borys
Wiceprezes Zarządu

Danuta Ciosek
Główna księgowa

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	Nota	2017 rok	2016 rok
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	26		
Zysk brutto		3 663	3 096
Korekty razem:		5 102	- 98 584
Amortyzacja		2 741	2 699
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych		118	108
Odsetki i dywidendy		1 027	1 171
Zysk (strata) z tytułu działalności inwestycyjnej		- 316	- 206
Zmiana stanu instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży		-	-
Zmiana stanu instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu		- 2 883	1 089
Zmiana stanu należności		- 3 051	- 90 714
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych (z wyjątkiem pożyczek i kredytów)		10 168	- 11 872
Zmiana stanu rezerw i odpisów aktualizujących należności		1 364	310
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych		- 2 596	- 227
Podatek dochodowy zapłacony		- 1 340	- 964
Pozostałe korekty		- 130	22
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		8 765	- 95 488
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ			
Udzielenie pożyczek		- 48	- 263
Otrzymane udziały w zyskach (dywidendy)		33	52
Otrzymane odsetki		123	138
Splata udzielonych pożyczek		181	446
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		- 1 334	- 1 507
Nabycie inst. fin. dostępnych do sprzedaży i utrzymywanych do upływu terminu zapadalności		- 20 280	- 12 887
Wpływy z inst. fin. dostępnych do sprzedaży i utrzymywanych do upływu terminu zapadalności		28 337	7 971
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		80	-
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		7 092	- 6 050
PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ			
Zaciągnięcie kredytów i pożyczek		12 567	-
Emisja dłużnych papierów wartościowych		7	3
Wykup dłużnych papierów wartościowych		- 7	- 7
Zapłacone odsetki		- 1 158	- 1 203
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		- 511	- 226
Splata kredytów i pożyczek		-	- 353
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom jednostki dominującej		- 898	- 3 293
Dywidendy wypłacone udziałom niekontrolującym		- 900	-
Pozostałe wpływy – odsetki z tyt. leasingu		378	-
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		9 478	- 5 079
Razem przepływy pieniężne		25 335	- 106 617

Zwiększenie netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	25 217	- 106 712
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych od walut obcych	- 118	- 95
Środki pieniężne na początek okresu	42 185	148 802
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym	67 520	42 185
<i>o ograniczonej możliwości dysponowania *</i>	39 778	12 411

* Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania obejmują głównie środki pieniężne klientów w dyspozycji Spółki.

Warszawa, dnia 27 marca 2018 roku

Jacek Lewandowski
Prezes Zarządu

Mariusz Piskorski
Wiceprezes Zarządu

Stanisław Waczkowski
Wiceprezes Zarządu

Miroslaw Borys
Wiceprezes Zarządu

Danuta Ciosek
Główna księgowa

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku

	Przypadający na akcjonariuszy Spółki					Zyski zatrzymane	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny ogółem
	Kapitał podstawowy	Pozostałe kapitały			Zyski zatrzymane			
		Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny	Pozostałe kapitały				
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	2 994	10 351	265	3 214	62 401	4 410	83 635	
Zysk za 2017 rok	-	-	-	-	1 651	807	2 458	
Inne całkowite dochody	-	-	- 92	-	-	-	- 92	
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	- 898	- 900	- 1 798	
Inne zwiększenia/zmniejszenia	-	-	-	-	-	2	2	
Na dzień 31 grudnia 2017 roku	2 994	10 351	173	3 214	63 154	4 319	84 205	
Na dzień 1 stycznia 2016 roku	2 994	10 351	110	3 214	64 231	3 508	84 408	
Zysk za 2016 rok	-	-	-	-	1 463	902	2 365	
Inne całkowite dochody	-	-	155	-	-	-	155	
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	- 3 293	-	- 3 293	
Na dzień 31 grudnia 2016 roku	2 994	10 351	265	3 214	62 401	4 410	83 635	

Warszawa, dnia 27 marca 2018 roku

Jacek Lewandowski
Prezes Zarządu

Mariusz Piskorski
Wiceprezes Zarządu

Stanisław Waczkowski
Wiceprezes Zarządu

Miroslaw Borys
Wiceprezes Zarządu

Danuta Ciosek
Główna księgowa

Dodatkowe noty objaśniające

1. Informacje o Grupie Kapitałowej IPOPEMA Securities S.A.

Grupę Kapitałową IPOPEMA Securities S.A. („Grupa”, „Grupa Kapitałowa”) tworzą podmioty, nad którymi IPOPEMA Securities S.A. („jednostka dominująca”, „Spółka”) sprawuje kontrolę.

Siedziba jednostki dominującej znajduje się w Warszawie, przy ul. Próżnej 9.

Akcje Spółki notowane są na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupę Kapitałową IPOPEMA Securities tworzy IPOPEMA Securities S.A. oraz spółki zależne (spółki zależne zaprezentowano w pkt. 2). Czas trwania działalności poszczególnych jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej nie jest ograniczony. Sprawozdania finansowe wszystkich jednostek podporządkowanych sporządzone zostały za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie finansowe jednostki dominującej, przy zastosowaniu spójnych zasad rachunkowości.

IPOPEMA Securities S. A. – podmiot dominujący

Jednostka dominująca została zawiązana w dniu 2 marca 2005 roku (pod nazwą Dom Maklerski IPOPEMA S.A.) na czas nieoznaczony.

Jednostka dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000230737.

Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 140086881.

IPOPEMA Securities S.A. prowadzi działalność maklerską na podstawie stosownych zezwoleń Komisji Nadzoru Finansowego (d. Komisja Papierów Wartościowych i Giełd).

Zmiana nazwy Spółki na IPOPEMA Securities Spółka Akcyjna nastąpiła na podstawie uchwały nr 5 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dnia 10 sierpnia 2006 roku (poprzednia firma Spółki brzmiała: Dom Maklerski IPOPEMA S.A.).

Skład Zarządu

W skład Zarządu Spółki na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego wchodzi:

- Jacek Lewandowski – Prezes Zarządu,
- Mirosław Borys – Wiceprezes Zarządu,
- Mariusz Piskorski – Wiceprezes Zarządu,
- Stanisław Waczkowski – Wiceprezes Zarządu.

W okresie porównawczym tj. wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. w skład Zarządu wchodził również Daniel Ścigała, który w dniu 4 stycznia 2017 roku złożył rezygnację z pełnionej przez niego funkcji członka Zarządu ze skutkiem na dzień 31 stycznia 2017 roku.

Skład Rady Nadzorczej

W skład Rady Nadzorczej Spółki na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego wchodzi:

Jacek Jonak – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
Janusz Diemko – Sekretarz Rady Nadzorczej,
Bogdan Kryca – Członek Rady Nadzorczej,
Michał Dobak – Członek Rady Nadzorczej,
Piotr Szczepiórkowski – Członek Rady Nadzorczej.

W związku z upływającą statutową kadencją Rady Nadzorczej, w dniu 27 czerwca 2017 r. zwyczajne walne zgromadzenie Spółki dokonało wyboru jej członków na kolejną kadencję. W miejsce dotychczasowego członka Rady Zbigniewa Mrowca (który zrezygnował z kandydowania na nową kadencję) wybrany został Piotr Szczepiórkowski.

Przedmiot działalności

Głównym przedmiotem działania Grupy jest:

- 1 działalność maklerska,
- 2 doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania,
- 3 prowadzenie towarzystwa funduszy inwestycyjnych oraz tworzenie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi,
- 4 zarządzanie portfelami maklerskich instrumentów finansowych,
- 5 działalność związana z zarządzaniem urządzeniami informatycznymi,
- 6 działalność związana z doradztwem w zakresie informatyki.

Sektor działalności/branża Grupy według klasyfikacji Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie został zdefiniowany jako finanse inne (fin).

Grupa Kapitałowa IPOPEMA Securities S.A. specjalizuje się w usługach brokerskich i analizach spółek, usługach bankowości inwestycyjnej, a także w dystrybucji produktów inwestycyjnych i usługach doradztwa inwestycyjnego adresowanych do szerokiego grona inwestorów indywidualnych (IPOPEMA Securities S.A.), tworzeniu i zarządzaniu zamkniętymi i otwartymi funduszami inwestycyjnymi oraz zarządzaniu aktywami (poprzez IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. – jednostka zależna, „IPOPEMA TFI”, „Towarzystwo”), jak również usługach doradztwa gospodarczego i informatycznego (poprzez IPOPEMA Business Consulting Sp. z o.o. – jednostka zależna). Grupa specjalizuje się także w doradztwie w zakresie restrukturyzacji finansowej i pozyskania finansowania dla projektów infrastrukturalnych. Do 2017 roku działalność ta prowadzona była w ramach IPOPEMA Securities, natomiast w I kwartale 2017 r. przeniesiona została do specjalnie powołanej w tym celu spółki – IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o.o. spółka komandytowa („IFA SK”).

W ramach działalności brokerskiej Spółka świadczy kompleksowe usługi pośrednictwa w obrocie papierami wartościowymi dla klientów instytucjonalnych przede wszystkim na giełdach, na których uzyskała status członka, tj. na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie („GPW”), Giełdzie Papierów Wartościowych w Budapeszcie („BSE”) oraz na Giełdzie Papierów Wartościowych w Pradze („PSE”), jak również pośredniczy w obrocie papierami wartościowymi na innych giełdach światowych. W lutym 2014 r. Spółka została zarejestrowana jako podmiot nadzorowany przez rumuński organ nadzoru finansowego, a w czerwcu została członkiem Giełdy Papierów Wartościowych w Bukareszcie. Ponadto od roku 2010 Spółka prowadzi działalność w zakresie pośrednictwa w obrocie instrumentami dłużnymi poza rynkiem regulowanym. Partnerami oraz klientami Spółki są zarówno uznane instytucje finansowe o zasięgu międzynarodowym, jak i większość najważniejszych lokalnych inwestorów instytucjonalnych, w tym otwarte fundusze emerytalne, towarzystwa funduszy inwestycyjnych, firmy zarządzające aktywami oraz towarzystwa ubezpieczeniowe. Działalność brokerska IPOPEMA Securities S.A. jest wspomagana przez zespół analityków, który przygotowuje raporty analityczne, rekomendacje i komentarze na temat kilkudziesięciu spółek notowanych na GPW i giełdach zagranicznych.

W ramach bankowości inwestycyjnej Spółka oferuje swoim klientom kompleksowe usługi w zakresie przygotowania i realizacji transakcji na rynku kapitałowym, zarówno z wykorzystaniem instrumentów udziałowych (akcje), dłużnych (obligacje korporacyjne), jak i hybrydowych (obligacje zamienne). W szczególności Spółka koncentruje się na obsłudze publicznych emisji papierów wartościowych (zwłaszcza akcji) – dla których pełni rolę koordynatora, oferującego i doradcy finansowego – jak również w obsłudze transakcji fuzji i przejęć oraz wykupów menedżerskich i doradztwie przy pozyskiwaniu finansowania na rynku niepublicznym (w tym od funduszy private equity oraz w transakcjach typu pre-IPO). IPOPEMA Securities S.A. specjalizuje się również w organizacji transakcji skupu akcji notowanych na GPW – zarówno w drodze publicznych wezwań do sprzedaży akcji, jak i programów ‘buy-back’ realizowanych dla emitentów.

W lutym 2016 r. Spółka rozszerzyła dotychczasową działalność w zakresie oferowania usług maklerskich i produktów inwestycyjnych – w tym aktywnej usługi doradztwa inwestycyjnego – adresując ją do szerszego grona klientów indywidualnych. Działalność ta jest prowadzona zarówno bezpośrednio, jak i poprzez podmioty zewnętrzne występujące wobec IPOPEMA Securities jako agenci firmy inwestycyjnej.

Ponadto Grupa specjalizuje się również w świadczeniu kompleksowych usług związanych z restrukturyzacją finansową i pozyskaniem finansowania dla projektów infrastrukturalnych. Do roku 2017 działalność ta prowadzona była w strukturze IPOPEMA Securities S.A., a obecnie w ramach specjalistycznej spółki – IFA SK.

IPOPEMA TFI swoją działalność koncentruje na tworzeniu i zarządzaniu funduszami inwestycyjnymi – tak typu zamkniętego (skierowanych do grup zamożnych klientów indywidualnych i korporacyjnych), jak i otwartego (adresowanego do szerokiego grona inwestorów indywidualnych). Towarzystwo świadczy także usługi zarządzania portfelami na zlecenie (asset management) w ramach zindywidualizowanych strategii inwestycyjnych na rzecz klientów instytucjonalnych (towarzystwa ubezpieczeniowe, fundusze inwestycyjne, organizacje typu non-profit) oraz indywidualnych.

Z kolei IPOPEMA Business Consulting Sp. z o.o. koncentruje się na usługach doradczych z zakresu strategii i działalności operacyjnej przedsiębiorstw oraz doradztwie w obszarze IT.

2. Skład Grupy

Podmiotem dominującym Grupy Kapitałowej IPOPEMA jest IPOPEMA Securities S.A. Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

W skład Grupy na dzień 31 grudnia 2017 roku wchodziła IPOPEMA Securities S.A. oraz następujące spółki:

- 1) jednostki zależne objęte konsolidacją, nad którymi Spółka sprawuje kontrolę

Nazwa jednostki	Zakres działalności	Udział w kapitale zakładowym	Udział w prawach głosu
IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie towarzystwa funduszy inwestycyjnych oraz tworzenie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi, - zarządzanie cudzym pakietem papierów wartościowych na zlecenie, - doradztwo w zakresie obrotu papierami wartościowymi, - pośrednictwo w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, - pełnienie funkcji przedstawiciela funduszy zagranicznych 	100%	100%
IPOPEMA Business Consulting Sp. z o. o.	<ul style="list-style-type: none"> - pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania, - działalność związana z zarządzaniem urządzeniami informatycznymi, - działalność związana z doradztwem w zakresie informatyki, - działalność związana z oprogramowaniem, - sprzedaż hurtowa komputerów, urządzeń peryferyjnych i oprogramowania 	50,02%	50,02%
IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o.o. spółka komandytowa	<ul style="list-style-type: none"> - działalność doradcza dotycząca restrukturyzacji finansowej i pozyskania finansowania dla projektów infrastrukturalnych 	n/d	

- 2) jednostki zależne nie objęte konsolidacją, nad którymi Spółka sprawuje kontrolę

IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o.o. *	<ul style="list-style-type: none"> - wsparcie działalności IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o.o. spółka komandytowa 	100%	100%
IPOPEMA Business Services Srl. **	<ul style="list-style-type: none"> - usługi wsparcia biurowo-biznesowego – spółka w likwidacji 	100%	100%

* W maju 2016 roku Spółka nabyła od IBC wszystkie udziały w IPOPEMA Outsourcing Sp. z o.o.; w sierpniu 2016 roku nazwa spółki została zmieniona na IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o.o. (IFA)

** W związku ze zmianą formuły prowadzenia działalności na rynkach zagranicznych w 2016 roku rozpoczął się proces likwidacji IBS Srl.

IPOPEMA Business Services Srl oraz IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o.o. zostały wyłączone z konsolidacji z uwagi na nieistotność danych finansowych zgodnie z art. 58 ust. 1 Ustawy o rachunkowości.

IPOPEMA Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. („IPOPEMA TFI”) – spółka zależna

IPOPEMA TFI została zawiązana w dniu 14 marca 2007 roku i działa na podstawie zezwolenia KNF z dnia 13 września 2007 roku. Przedmiotem jej działalności jest: (i) prowadzenie towarzystwa funduszy inwestycyjnych oraz tworzenie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi, (ii) zarządzanie cudzym pakietem papierów wartościowych na zlecenie, (iii) doradztwo w zakresie obrotu papierami wartościowymi, (iv) pośrednictwo w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, (v) pełnienie funkcji przedstawiciela funduszy zagranicznych. Kapitał zakładowy IPOPEMA TFI wynosi 10.599.441,00 złotych i dzieli się na 3.533.147 akcji imiennych, a w skład jej Zarządu wchodziły osoby z wieloletnią praktyką rynkową oraz doświadczeniem na rynku finansowym, w tym m.in. w zakresie zarządzania aktywami oraz tworzenia funduszy inwestycyjnych: Jarosław Wikaliński – Prezes Zarządu, Maciej Jasiński i Jarosław Jamka – Wiceprezesi, a także Renata Wanat-Szelenbaum jako Członek Zarządu. W dniu 28 listopada 2017 roku Renata Wanat-Szelenbaum została odwołana z ww. funkcji, natomiast w dniu 14 marca 2017 r. rezygnację z przyczyn osobistych złożył Maciej Jasiński, jednak niezmiennie pozostaje on w Grupie IPOPEMA będąc w dalszym ciągu zaangażowanym

w działalność IPOPEMA TFI. IPOPEMA Securities S.A. posiada 100% akcji i głosów na walnym zgromadzeniu IPOPEMA TFI.

IPOPEMA Business Consulting Sp. z o.o. („IBC”) – spółka zależna

IPOPEMA Business Consulting Sp. z o.o. została zawiązana w dniu 26 sierpnia 2008 roku. Jej kapitał zakładowy wynosi 100.050 zł i dzieli się na 2.001 udziałów, z czego 1.001 jest własnością IPOPEMA Securities S.A., a pozostałe 1.000 udziałów należy w równych częściach do jej partnerów – Elizy Łoś-Strychowskiej i Tomasza Roweckiego, stanowiących Zarząd IPOPEMA BC. Przedmiotem działalności IBC jest (i) pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania, (ii) działalność związana z zarządzaniem urządzeniami informatycznymi, (iii) działalność związana z doradztwem w zakresie informatyki, (iv) działalność związana z oprogramowaniem, (v) sprzedaż hurtowa komputerów, urządzeń peryferyjnych i oprogramowania.

IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o.o. („IFA”) – spółka zależna

W maju 2016 roku Spółka nabyła od IBC wszystkie udziały w IPOPEMA Outsourcing Sp. z o.o.; w sierpniu 2016 roku nazwa spółki została zmieniona na IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o.o. (IFA). Spółka posiada 100% udziałów w IFA.

IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o.o. spółka komandytowa („IFA SK”)

W lipcu 2016 roku do rejestru przedsiębiorców została wpisana IPOPEMA Financial Advisory spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa (IFA SK), w której współnikami są Spółka i Jarosław Błaszczak jako komandytariusze oraz IFA jako komplementariusz. Spółka odpowiada za zobowiązania IFA SK wobec wierzycieli do wysokości 7.750 zł. Utworzenie ww. struktury, w skład której wchodzi IFA oraz IFA SK, związane jest z przeniesieniem do IFA SK w lutym 2017 r. prowadzonej w ramach IPOPEMA Securities działalności doradczej dotyczącej restrukturyzacji finansowej i pozyskania finansowania dla projektów infrastrukturalnych (Jarosław Błaszczak – obecny komandytariusz IFA SK – współpracował już wcześniej ze Spółką w zakresie ww. działalności).

IPOPEMA Business Services SRL („IBS Srl”) w likwidacji – spółka zależna

IPOPEMA Business Services Srl jest spółką handlową prawa rumuńskiego z siedzibą w Bukareszcie (Rumunia) zawiązaną 24 września 2014 r. – 100% udziału w kapitale zakładowym posiada IPOPEMA Securities S.A.. Kapitał zakładowy IBS Srl wynosi 200 RON (196 zł). W związku ze zmianą formuły prowadzenia działalności na rynkach zagranicznych w 2016 roku rozpoczęła się proces likwidacji IBS Srl.

3. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

3.1. Założenie kontynuacji działalności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy objęte procesem konsolidacji.

3.2. Identyfikacja sprawozdania

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku.

Wszystkie dane, o ile nie wskazano inaczej prezentowane są w tys. zł.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz aktywów finansowych i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu, które wyceniane są według wartości godziwej.

3.3. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) i związanymi z nimi interpretacjami w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską. Inne standardy, zmiany do obowiązujących standardów oraz interpretacje Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej ostatnio przyjęte lub oczekujące na przyjęcie nie mają związku z działalnością Grupy lub ich wpływ nie byłby istotny.

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Spółki Grupy prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z zasadami rachunkowości określonymi przez Ustawę o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku („Ustawa”) i wydanymi na jej podstawie przepisami („polskie standardy rachunkowości”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty niezawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy, wprowadzone w celu doprowadzenia sprawozdań finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF.

3.4. Waluta pomiaru i waluta sprawozdań finansowych

Walutą pomiaru i walutą sprawozdawczą niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski („zł”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych.

3.5. Porównywalność danych

W roku 2017 i 2016 nie wystąpiły istotne zmiany prezentacji.

4. Istotne zasady (polityka) rachunkowości

4.1. Zmiany zasad rachunkowości wynikłe ze zmiany w MSSF

Opublikowane Standardy i Interpretacje, które zostały wydane i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2017 roku:

- Zmiany do MSR 12 Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w odniesieniu do niezrealizowanych strat - ich celem jest doprecyzowanie wymogów w zakresie ujmowania aktywów z tytułu podatku odroczonego dotyczących dłużnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej, oszacowaniem prawdopodobnego przyszłego dochodu do opodatkowania oraz oceną, czy wypracowany dochód pozwoli na zrealizowanie ujemnych różnic przejściowych;
- Zmiany do MSR 7 Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji - celem zmian było zwiększenie zakresu informacji przekazywanej odbiorcom sprawozdania finansowego w zakresie działalności finansowej jednostki poprzez dodatkowe ujawniania zmian wartości bilansowej zobowiązań związanych z finansowaniem działalności jednostki;
- MSSF 12 Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach w ramach zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016 - zmiany doprecyzowują, że jednostka dokonuje wyboru w zakresie wyceny według wartości godziwej przez wynik finansowy zgodnie z MSSF 9 inwestycji w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu będącej w posiadaniu organizacji zarządzającej kapitałem wysokiego ryzyka lub innej podobnej jednostki odrębnie dla każdej jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia w momencie ich początkowego ujęcia;
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 12 oraz MSR 28) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (zmiany do MSSF 12 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie, a zmiany do MSSF 1 i MSR 28 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).

Grupa uważa, że zastosowanie wymienionych wyżej standardów i interpretacji nie miało znaczącego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania, a skutkowało jedynie zmianami stosowanych zasad rachunkowości lub ewentualnie rozszerzeniem zakresu niezbędnych ujawnień.

5. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 9 Instrumenty Finansowe – opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 24 lipca 2014 r., stanowi ostateczną wersję standardu zastępując wcześniejsze publikowane wersje MSSF 9 i kończy projekt Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości zastąpienia MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena. Nowy Standard odnosi się do klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, metodologii utraty wartości oraz

rachunkowości zabezpieczeń. MSSF 9 nie obejmuje rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych, co stanowi osobny projekt Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości. Nowy standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie;

Wpływ zastosowania standardu na skonsolidowane sprawozdanie został opisany w nocie 5.1.

- MSSF 14 Regulacyjne Rozliczenia Międzyokresowe - został opublikowany w dniu 30 stycznia 2014 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Nowy standard ma charakter przejściowy w związku z toczącymi się pracami RMSR nad uregulowaniem sposobu rozliczania operacji w warunkach regulacji cen. Standard wprowadza zasady ujmowania aktywów i zobowiązań powstałych w związku z transakcjami o cenach regulowanych w przypadku gdy jednostka podejmie decyzję o przejściu na MSSF;
- MSSF 15 Przychody z tytułu umów z klientami - został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 28 maja 2014 r. i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie;

Wpływ zastosowania standardu na skonsolidowane sprawozdanie został opisany w nocie 5.2.

- MSSF 16 Leasing - został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 13 stycznia 2016 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie. MSSF 16 wprowadza nowe zasady ujmowania leasingu;

Wpływ zastosowania standardu na skonsolidowane sprawozdanie został opisany w nocie 5.3.

- Objasnienia do MSSF 15 Przychody z umów z klientami - objaśnienia dostarczają dodatkowych informacji i wyjaśnień dotyczących głównych założeń przyjętych w MSSF 15, m.in. na temat identyfikacji osobnych obowiązków, ustalenia czy jednostka pełni rolę pośrednika (agenta), czy też jest głównym dostawcą dóbr i usług (principal) oraz sposobu ewidencji przychodów z tytułu licencji. Oprócz dodatkowych objaśnień, wprowadzono także zwolnienia i uproszczenia dla jednostek stosujących nowy standard po raz pierwszy. Objasnienia mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie;
- Zmiany do MSSF 2 Płatności na bazie akcji – zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 20 czerwca 2016 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie;
- Zmiany do MSSF 4 Zastosowanie MSSF 9 Instrumenty Finansowe wraz z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 września 2016 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2018r. lub po tej dacie;
- Zmiany do MSR 40 Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnych - zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 8 grudnia 2016 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie;
- Interpretacja KIMSF 22 Transakcje w walucie obcej i zaliczki - została opublikowana przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 8 grudnia 2016 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie;
- MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe - został opublikowany 18 maja 2017 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub później. Dozwolone jest jego wcześniejsze zastosowanie (pod warunkiem równoczesnego zastosowania MSSF 15 i MSSF 9). Standard zastępuje dotychczasowe regulacje dotyczące umów ubezpieczeniowych (MSSF 4);
- Zmiany w MSSF 10 i MSR 28 Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem - zostały opublikowane 11 września 2014 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później (termin wejścia w życie obecnie został odroczone bez wskazania daty początkowej). Zmiany doprecyzowują rachunkowość transakcji, w których jednostka dominująca traci kontrolę nad jednostką zależną, która nie stanowi „biznesu” zgodnie z definicją określoną w MSSF 3 „Połączenia jednostek”, w drodze sprzedaży wszystkich lub części udziałów w tej jednostce zależnej do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia ujmowanego metodą praw własności. Aktualnie Komisja Europejska postanowiła odroczyć formalną procedurę zatwierdzenia zmienionych standardów;
- Zmiana w MSSF 9 Przedpłaty z ujemną rekompensatą - została opublikowana w dniu 12 października 2017 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Jej celem jest wskazanie zasad wyceny dla aktywów finansowych, które mogą zostać spłacone wcześniej na podstawie warunków umownych i, formalnie, mogłyby nie spełniać wymogów testu „płatność wyłącznie kapitału i odsetek”, co wykluczałoby ich wycenę w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody;

- Zmiana w MSR 28 Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach - została opublikowana w dniu 12 października 2017 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Jej celem jest wskazanie zasad wyceny dla udziałów w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach w sytuacji, gdy nie są one wyceniane metodą praw własności;
- Interpretacja KIMSF 23 Niepewność w ujęciu podatku dochodowego - obowiązuje w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie;
- Zmiany w MSR 19 Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu - zostały opublikowane w dniu 7 lutego 2018 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Zmiany dotyczą sposobu ponownej wyceny programów zdefiniowanych świadczeń w przypadku, gdy ulegają one zmianie. Zmiany w standardzie oznaczają, że w przypadku ponownej wyceny aktywa/zobowiązania netto z tytułu danego programu należy zastosować zaktualizowane założenia w celu określenia bieżącego kosztu zatrudnienia i kosztów odsetek dla okresów po zmianie programu. Do tej pory, MSR 19 tego nie wyjaśniał precyzyjnie;
- Zmiany do różnych standardów wynikające z corocznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (Poprawki do MSSF Cykl 2015-2017) - w dniu 12 grudnia 2017 roku w wyniku dokonanego przeglądu MSSF wprowadzono drobne poprawki do następujących standardów: MSSF 3 Połączenia jednostek, w zakresie doprecyzowania, że w momencie objęcia kontroli jednostka ponownie wycenia posiadane udziały we wspólnym działaniu, MSSF 11 Wspólne ustalenia umowne, w zakresie doprecyzowania, że w momencie objęcia współkontroli jednostka nie wycenia ponownie posiadanych udziałów we wspólnym działaniu, MSR 12 Podatek dochodowy, wskazując, że wszelkie podatkowe konsekwencje wypłat dywidend należy ujmować w taki sam sposób, MSR 23 Koszty finansowania zewnętrznego, nakazując zaliczać do źródeł finansowania o charakterze ogólnym również te kredyty i pożyczki, które pierwotnie służyły finansowaniu powstających aktywów – od momentu, gdy aktywa są gotowe do wykorzystania zgodnie z zamierzonym celem (użytkowanie lub sprzedaż).

Zmienione standardy w zakresie dokonanych zmian zastosowane zostaną w sprawozdaniach Grupy od 1 stycznia 2018 roku, chyba że przewidziano inny okres ich wejścia w życie. Zastosowanie zmienionych standardów, za wyjątkiem standardów opisanych w notach 5.1 – 5.3, nie będzie miało istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy w okresie ich początkowego zastosowania.

Nie skorzystano z możliwości wcześniejszego zastosowania powyższych standardów, zmian do standardów i interpretacji.

5.1. Zastosowanie MSSF 9

MSSF 9 Instrumenty finansowe obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się po 1 stycznia 2018 r. Planowane jest zastosowanie MSSF 9 w sprawozdaniach Grupy od dnia wejścia w życie standardu, bez przekształcania danych porównawczych. Różnice w wartości bilansowej aktywów i zobowiązań finansowych, które wynikają z zastosowania MSSF 9 zostaną ujęte, jako element zysków zatrzymanych w kapitałach własnych na dzień 1 stycznia 2018 roku.

Klasyfikacja aktywów finansowych

Standard wprowadza zmiany w klasyfikacji aktywów finansowych, według MSSF 9, w miejsce dotychczas obowiązującej klasyfikacji:

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (w tym: instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu),
- pożyczki i należności,
- instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży

wprowadza nową:

- aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Klasyfikacja dokonywana jest na moment początkowego ujęcia i uzależniona jest od przyjętego przez jednostkę tzw. modelu biznesowego jednostki w zakresie zarządzania aktywami finansowymi i charakterystyki umownych przepływów pieniężnych z tych instrumentów.

Posiadane przez Grupę aktywa finansowe:

- udziały w spółkach zależnych niepodlegających konsolidacji (4 tys. zł na dzień 31 grudnia 2017 roku) dotychczas prezentowane były w aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży, a od 1 stycznia 2018 r. prezentowane będą w aktywach finansowych wycenianych w wartości godziwej poprzez inne całkowite dochody. Udziały, dla których nie jest możliwe wiarygodne określenie wartości godziwej dotychczas wyceniane były po cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości; zgodnie z nowym standardem aktywa takie będą wyceniane w wartości godziwej (przy czym w określonych przypadkach cena nabycia może być jej najlepszym szacunkiem);
- certyfikaty inwestycyjne i jednostki uczestnictwa (8.637 tys. zł na dzień 31 grudnia 2017 roku) dotychczas prezentowane były w aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży, a od 1 stycznia 2018 r. prezentowane będą w aktywach finansowych wycenianych w wartości godziwej poprzez inne całkowite dochody;
- dłużne papiery wartościowe (818 tys. zł na dzień 31 grudnia 2017 roku) dotychczas prezentowane były w aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży, a od 1 stycznia 2018 r. prezentowane będą w aktywach finansowych wycenianych w wartości godziwej poprzez inne całkowite dochody;
- akcje notowane na giełdach papierów wartościowych (3.009 tys. zł na dzień 31 grudnia 2017 roku) dotychczas prezentowane były w instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu, a od 1 stycznia 2018 r. prezentowane będą w aktywach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy;
- pożyczki (163 tys. zł na dzień 31 grudnia 2017 roku) dotychczas prezentowane były w aktywach finansowych i wyceniane w zamortyzowanym koszcie przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej; od 1 stycznia 2018 r. prezentowane będą w aktywach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Dokonano analizy wpływu standardu na wartość wyceny aktywów finansowych – jej wyniki nie wskazują istotnych różnic w wartości wyceny.

Oczekiwana strata kredytowa

MSSF 9 wprowadza zmianę w zakresie pomiaru utraty wartości aktywów finansowych. Zgodnie z nowym standardem jednostki będą zobowiązane do rozpoznawania i pomiaru utraty wartości w oparciu o „koncepcję strat oczekiwanych”, w miejsce dotychczasowej „koncepcji strat poniesionych”. W związku ze zmianą koncepcji, od 1 stycznia 2018 roku tworzone będą odpisy aktualizujące na oczekiwane straty kredytowe już na moment rozpoznania należności. Skutkuje to powstawaniem odpisu nawet na należności nieprzeterminowane.

Przeprowadzono wstępną analizę wpływu wdrożenia MSSF 9 na wycenę odpisów aktualizujących należności handlowe. Zgodnie ze standardem w sprawozdaniach Grupy stosowane będzie uproszczone podejście dla należności z tytułu dostaw i usług, które nie zawierają istotnego elementu finansowania oraz należności leasingowych, dlatego wyceniany będzie odpis na straty kredytowe w całym okresie życia należności.

Przeprowadzono analizę portfelową dla należności handlowych (za wyjątkiem należności ocenianych indywidualnie) i zastosowano uproszczoną matrycę odpisów w poszczególnych przedziałach wiekowych na podstawie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia należności. Analiza została przeprowadzona w oparciu o wskaźniki ustalone na podstawie danych historycznych. Uznano, że dane historyczne w sposób właściwy oddają prawdopodobieństwo braku spłaty należności w przyszłości.

W odniesieniu do środków pieniężnych i kaucji w bankach, należności z tytułu transakcji giełdowych, depozytów utrzymywanych w izbach rozliczeniowych oraz należności z tytułu rozliczeń publiczno-prawnych odstąpiono od tworzenia odpisu aktualizującego z uwagi na ocenę tych należności jako bezpieczne oraz z uwagi na analizę danych historycznych (w historii działalności Grupy nie odnotowano strat kredytowych z tytułu powyższych kategorii należności).

Wartość korekty wynikającej z oszacowania oczekiwanej straty wyliczona na podstawie danych z 31 grudnia 2017 roku jest nieistotna.

5.2. Zastosowanie MSSF 15

Zasadą MSSF 15 Przychody z umów z klientami jest ujmowanie przychodów w kwocie równej cenie transakcyjnej ustalonej jako wynagrodzenie za przekazanie przyrzeczonych towarów lub usług klientowi, które ma miejsce, gdy klient zyskuje kontrolę nad tymi składnikami aktywów. Przychody związane z wykonaniem umowy ujmuje się w określonym momencie lub w miarę upływu czasu na podstawie pomiaru stopnia całkowitego spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia.

Grupa świadczy usługi pośrednictwa w obrocie instrumentami finansowymi, oferowania instrumentów finansowych, usługi zarządzania funduszami oraz szeroko rozumianego doradztwa. Przeprowadzono analizę wpływu nowego standardu na dotychczasowe ujęcie przychodów poprzez analizę zawartych umów. Skorzystano z uproszczeń, które przewiduje standard, polegających na możliwości stosowania niniejszego standardu retrospektywnie jedynie do umów, które nie są zakończone na dzień pierwszego zastosowania.

Planowane jest zastosowanie MSSF 15 w sprawozdaniach Grupy retrospektywnie z łącznym efektem pierwszego zastosowania ujętym w dniu pierwszego zastosowania, tj. 1 stycznia 2018 roku, jako korektę salda początkowego zysków zatrzymanych. W wyniku przeprowadzonej analizy nie zidentyfikowano przesłanek do korekty kapitału własnego na dzień pierwszego zastosowania standardu.

5.3. Zastosowanie MSSF 16

Zmianą wynikającą ze standardu MSSF 16 jest wprowadzenie nowej definicji leasingu w oparciu o koncepcję kontroli nad danym aktywem. Wszystkie transakcje leasingu skutkują obowiązkiem rozpoznania u leasingobiorców aktywów i zobowiązań ze wszystkich umów leasingowych spełniających kryteria zawarte w standardzie (z niewielką ilością odstępstw i uproszczeń). Transakcje najmu powierzchni biurowej, najmu środków transportu bądź innych aktywów będą miały odzwierciedlenie w aktywach i zobowiązaniach najemcy wycenionych w wysokości zdyskontowanych spodziewanych przepływów pieniężnych z kontraktu.

MSSF 16 obowiązywać będzie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku i później. Wcześniejsze zastosowanie jest dozwolone w przypadku jednostek, które stosują MSSF 15 od daty lub przed datą pierwszego zastosowania MSSF 16. Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie MSSF 16.

Ocenia się, że powyższa zmiana będzie mieć wpływ na skonsolidowane sprawozdanie Grupy, jednak do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania nie dokonano jeszcze pełnej oceny wpływu wprowadzenia MSSF 16 na dane finansowe Grupy.

6. Standardy przyjęte przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, ale jeszcze niezatwierdzone przez Unię Europejską

- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem – wstrzymany został proces przyjęcia do stosowania przez kraje UE;
- MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe - wstrzymany został proces przyjęcia do stosowania przez kraje UE. Standard ten pozwala jednostkom, które sporządzają sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF po raz pierwszy, do ujmowania kwot wynikających z działalności o regulowanych cenach, zgodnie z dotychczas stosowanymi zasadami rachunkowości. Dla poprawienia porównywalności z jednostkami, które stosują już MSSF i nie wykazują takich kwot, zgodnie z opublikowanym MSSF 14 kwoty wynikające z działalności o regulowanych cenach, powinny podlegać prezentacji w odrębnej pozycji zarówno w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jak i w rachunku zysków i strat oraz sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów;
- MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe, opublikowany w dniu 18 maja 2017 roku;
- KIMSF 22 Transakcje w walucie obcej a wynagrodzenie zaliczkowe, opublikowana w dniu 8 grudnia 2016 roku;
- KIMSF 23 Niepewność w zakresie sposobów ujmowania podatku dochodowego, opublikowana 7 czerwca 2017 roku;
- Zmiana w MSSF 9 Przedpłaty z ujemną rekompensatą, opublikowana 12 października 2017 roku;
- Roczne zmiany MSSF 2015-2017 – zostały opublikowane w dniu 12 grudnia 2017 roku;
- Zmiana w MSR 28 Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach - opublikowana 12 października 2017 roku;
- Zmiany w MSR 19 Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu opublikowane w dniu 7 lutego 2018 roku.

Grupa uważa, że zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

7. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

7.1. Profesjonalny osąd

W przypadku, gdy dana transakcja nie jest uregulowana w żadnym standardzie bądź interpretacji, Zarząd Spółki, kierując się subiektywną oceną, określa i stosuje polityki rachunkowości, które zapewnią, że skonsolidowane sprawozdanie finansowe będzie zawierać właściwe i wiarygodne informacje oraz będzie:

- prawidłowo, jasno i rzetelnie przedstawiać sytuację majątkową i finansową Grupy, wyniki jej działalności i przepływy pieniężne,
- odzwierciedlać treść ekonomiczną transakcji,

- obiektywne,
- sporządzone zgodnie z zasadą ostrożnej wyceny,
- kompletne we wszystkich istotnych aspektach.

Sporządzając sprawozdanie dokonuje się oszacowań i przyjmuje założenia, które mają wpływ na wartości aktywów i zobowiązań wykazywanych w następnym okresie. Szacunki i założenia, które podlegają ciągłej ocenie, oparte są o doświadczenia historyczne i inne czynniki, w tym oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się być uzasadnione.

Subiektywna ocena dokonana na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz szczegóły dotyczące szacunków i osądów zostały przedstawione w notcie 7.2.

7.2. Niepewność szacunków

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego wymaga dokonania szacunków, jako że wiele informacji zawartych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie może zostać wycenionych w sposób precyzyjny. Przyjęte szacunki weryfikuje się w oparciu o zmiany czynników branych pod uwagę przy ich dokonywaniu, nowe informacje lub doświadczenia z przeszłości. Dlatego też szacunki dokonane na dzień 31 grudnia 2017 roku mogą zostać w przyszłości zmienione wskutek zweryfikowania założeń przyjętych do wyliczenia kwot szacunkowych bądź powzięcia informacji wpływających na szacunki. Główne szacunki zostały opisane w następujących notach:

Nota		Rodzaj ujawnionej informacji
9.7.1	Odpisy aktualizujące wartość należności	Główne założenia przyjęte w celu ustalenia wartości odzyskiwalnej
9.4 oraz 9.5	Okres ekonomicznej użyteczności środków trwałych oraz wartości niematerialnych	Okres ekonomicznej użyteczności oraz metodę amortyzacji aktywów weryfikuje się co najmniej na koniec każdego okresu sprawozdawczego
9.12.1	Rozliczenia międzyokresowe bierne	Założenia przyjęte przy kalkulacji szacunkowej kwoty zobowiązania
15.2	Rezerwa na sprawy sądowe, kary, grzywny i odszkodowania	Założenia przyjęte przy kalkulacji szacunkowej kwoty zobowiązania

8. Zmiana szacunków

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem nie wystąpiły zmiany szacunków, za wyjątkiem zmiany stanu rozliczeń międzyokresowych biernych, odpisów na należności i amortyzacji co zostało opisane w notcie 15.1.1, 13.2.1, 13.6 oraz 13.7.

9. Istotne zasady rachunkowości

9.1. Zasady konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe IPOPEMA Securities S.A. oraz sprawozdania finansowe jej jednostek zależnych sporządzone za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2016 roku (sprawozdania z całkowitych dochodów, sprawozdania z przepływów pieniężnych i sprawozdania ze zmian w kapitale własnym) oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku (sprawozdanie z sytuacji finansowej). Spółki zależne: IPOPEMA Business Services Srl oraz IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o.o. są wyłączone z konsolidacji z uwagi na nieistotny wpływ ich danych finansowych na dane finansowe Grupy Kapitałowej.

Jednostki zależne są to jednostki, w które dokonano inwestycji, a w odniesieniu do których Grupa sprawuje kontrolę. Sprawowanie kontroli przez inwestora ma miejsce wtedy, gdy posiada on władzę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawo do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w jednostce, w której dokonano inwestycji oraz posiada możliwość wykorzystania władzy nad jednostką, w której dokonano inwestycji, do wywierania wpływu na kwotę zwrotów inwestora. Jednostki podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez jednostkę dominującą, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzone zostały za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe łączy pozycje aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów i kosztów jednostki dominującej i jednostek zależnych wyłączając wartość bilansową inwestycji

jednostki dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz część kapitału własnego każdej z jednostek zależnych, która odpowiada udziałowi jednostki dominującej.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane chyba, że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Udziały niekontrolujące to kapitał własny jednostki zależnej, którego nie można przyporządkować, bezpośrednio lub pośrednio, do jednostki dominującej. Grupa prezentuje udziały niekontrolujące w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w ramach kapitału własnego, oddzielnie od kapitału własnego właścicieli jednostki dominującej.

Połączenia jednostek gospodarczych dotyczące jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą rozlicza się metodą poprzednika polegającą na tym, że aktywa i zobowiązania przejmowanych przedsięwzięć nie są wyceniane do wartości godziwej lecz jednostka przejmująca włącza je do swojego sprawozdania finansowego według wartości nabytych przedsięwzięć, wynikających ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostki wyższego szczebla, która sporządza skonsolidowane sprawozdania finansowe, pod której wspólną kontrolą transakcja ma miejsce. Wynik na transakcji połączenia jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą jest rozpoznawany w pozycji kapitałów „niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych” w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki przejmującej.

Konsolidacją nie objęto spółek, których rozmiary działalności nie są istotne w stosunku do rozmiarów działalności Grupy Kapitałowej. Spółki te są wyceniane według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

9.2. Korekta błędu

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie dokonano korekty błędu.

9.3. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień ich przeprowadzenia - odpowiednio po kursie:

- 1) faktycznie zastosowanym w tym dniu, wynikającym z charakteru operacji - w przypadku sprzedaży lub kupna walut oraz zapłaty należności lub zobowiązań,
- 2) średnim ogłoszonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski z dnia poprzedzającego ten dzień - w przypadku zapłaty należności lub zobowiązań, jeżeli nie jest zasadne zastosowanie kursu, o którym mowa w pkt 1), a także w przypadku pozostałych operacji.

Na koniec okresu sprawozdawczego aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty przeliczane są na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

Waluta	31 grudnia 2017	31 grudnia 2016
USD	3,4813	4,1793
EUR	4,1709	4,4240
100 HUF	1,3449	1,4224
GBP	4,7001	5,1445
UAH	0,1236	0,1542
CZK	0,1632	0,1637
CHF	3,5672	4,1173
RON	0,8953	0,9749
100 JPY	3,0913	3,5748
NOK	0,4239	0,4868
CAD	2,7765	3,0995
TRY	0,9235	1,1867
SEK	0,4243	0,4619
DKK	0,5602	0,5951
AUD	2,7199	3,0180

*Źródło: NBP

9.4. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonej o umorzenie oraz wszelkie odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów w momencie ich poniesienia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności.

Istotne części zamienne i serwisowe ujmowane jako rzeczowe aktywa trwałe są amortyzowane zgodnie z przewidywanym okresem użytkowania, ale nie dłuższym niż okres użytkowania środków trwałych, które serwisują.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów. Stawki amortyzacji zastosowane przez Grupę przedstawia poniższa tabela.

Typ	Stawki amortyzacyjne
Maszyny i urządzenia techniczne	10%- 20%
Urządzenia biurowe	20%- 44,50%
Komputery	20% - 30%
Budynki i lokale	14 %
Wartości niematerialne i prawne	20% - 50%

Jeżeli przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego zaistniały okoliczności, które wskazują na to, że wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych może nie być możliwa do odzyskania, dokonywany jest przegląd tych aktywów pod kątem ewentualnej utraty wartości. Jeżeli istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości, a wartość bilansowa przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną, wówczas wartość tych aktywów jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna odpowiada wyższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej. Przy ustalaniu wartości użytkowej, szacowane przyszłe przepływy pieniężne są dyskontowane do wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka związanego z danym składnikiem aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji pozostałe koszty operacyjne.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się, i w razie konieczności – koryguje, na koniec każdego roku obrotowego.

9.5. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Okres amortyzacji wartości niematerialnych wynosi, w zależności od typu wartości niematerialnych, od 2 do 5 lat.

Grupa ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest ograniczony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. W Grupie nie wystąpiły wartości niematerialne o nieokreślonym terminie użytkowania w związku z czym całość wartości niematerialnych podlega amortyzacji.

9.6. Instrumenty finansowe

Instrumentem finansowym jest każda umowa, która powoduje powstanie aktywa finansowego u jednej strony i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej strony.

Instrumenty finansowe Grupa klasyfikuje do następujących kategorii:

Aktywa finansowe

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (w tym: instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu),
- pożyczki i należności,
- instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży.

Zobowiązania finansowe

- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (w tym: instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu),
- zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

O klasyfikacji instrumentów finansowych Grupa decyduje w momencie ich początkowego ujęcia.

Instrumenty finansowe i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnik aktywów finansowych zalicza się do kategorii przeznaczonych do obrotu, jeżeli nabyty został w celu sprzedaży w krótkim terminie, jeżeli stanowi część portfela, który generuje krótkoterminowe zyski lub też jest instrumentem pochodnym o dodatniej wartości godziwej.

Grupa klasyfikuje aktywa finansowe/zobowiązania finansowe jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy jeśli spełniony został którykolwiek z poniższych warunków:

- aktywa/zobowiązania kwalifikowane są jako przeznaczone do obrotu, tj: są nabyte lub zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie, są częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie, i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego, faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków lub są instrumentami pochodnymi (z wyjątkiem instrumentów pochodnych wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi),
- przy początkowym ujęciu aktywa/zobowiązania zostały wyznaczone przez jednostkę jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązanie finansowe inne niż przeznaczone do zbycia może zostać sklasyfikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy w chwili początkowego ujęcia, jeżeli:

- taka klasyfikacja eliminuje lub znacząco redukuje niespójność wyceny lub ujęcia, jaka wystąpiłaby w innych warunkach; lub
- składnik aktywów finansowych należy do grupy aktywów lub zobowiązań finansowych, lub do obu tych grup objętych zarządzaniem, a jego wyniki wyceniane są w wartości godziwej zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem lub inwestycjami Grupy, w ramach której informacje o grupowaniu aktywów są przekazywane wewnątrz; lub
- stanowi część kontraktu zawierającego jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, a MSR 39 dopuszcza klasyfikację całego kontraktu (składnika aktywów lub zobowiązań) do pozycji wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Instrumenty finansowe i zobowiązania finansowe nabyte w wyniku transakcji dokonanych w obrocie regulowanym rozpoznawane są pod datą zawarcia transakcji w cenie nabycia, to jest w wartości godziwej poniesionych wydatków lub przekazanych w zamian innych składników majątkowych, zaś zobowiązania finansowe wprowadzane są do ksiąg na dzień zawarcia kontraktu w wartości godziwej uzyskanej kwoty lub wartości otrzymanych innych składników majątkowych.

Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu wyceniane są na każdy dzień sprawozdawczy a wszelkie zyski lub straty odnoszone są w przychody lub koszty z tytułu instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu.

Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu będące w posiadaniu przez Grupę to akcje notowane na giełdach papierów wartościowych w Warszawie i Budapeszcie. Dla potrzeb wyceny Grupa uwzględnia giełdowe kursy zamknięcia poszczególnych instrumentów ogłaszane przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. („GPW”) oraz Giełdę Papierów Wartościowych w Budapeszcie („BSE”) ostatniego dnia roboczego roku obrotowego. Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

Pożyczki i należności

Należności z tytułu dostaw i usług, pożyczki i pozostałe należności o stałych lub negocjowalnych warunkach płatności nie będące przedmiotem obrotu na aktywnym rynku klasyfikuje się jako pożyczki i należności. Pożyczki i należności wycenia się po koszcie zamortyzowanym, metodą efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem utraty wartości. Dochód odsetkowy ujmuje się przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z wyjątkiem należności krótkoterminowych, gdzie ujęcie odsetek byłoby nieistotne. Należności o krótkim terminie wymagalności, dla których nie określono stopy procentowej, wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty, z zachowaniem zasady ostrożności. Do kategorii tej Grupa zalicza głównie należności handlowe oraz depozyty bankowe i inne środki pieniężne jak również pożyczki i nabyte, nienotowane instrumenty dłużne, niezaliczone do pozostałych kategorii aktywów finansowych. Do pozycji pożyczki Grupa klasyfikuje pożyczki udzielone pracownikom i współpracownikom.

Do pożyczek i należności Grupa klasyfikuje również środki pieniężne utrzymywane głównie w formie lokat oraz należności handlowe opisane w nocie 9.7

Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży

Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży są to instrumenty finansowe, inne niż instrumenty pochodne, wyznaczone jako „dostępne do sprzedaży” albo niezaliczone do żadnej z pozostałych kategorii.

Do aktywów dostępnych do sprzedaży Grupa zalicza głównie certyfikaty inwestycyjne, jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych, oraz obligacje skarbowe nabyte w celu lokowania nadwyżek finansowych, o ile instrumenty te nie zostały zakwalifikowane do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy z uwagi na zamiar krótkiego ich utrzymywania w Grupie. Do tej kategorii Grupa zalicza również udziały w jednostkach zależnych niepodlegających konsolidacji.

Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży zalicza się do aktywów trwałych, o ile nie istnieje zamiar zbycia inwestycji w ciągu 1 roku od końca okresu sprawozdawczego lub do aktywów obrotowych – w przeciwnym wypadku. Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są na koniec każdego okresu sprawozdawczego w wartości godziwej, a zyski i straty (za wyjątkiem strat z tytułu utraty wartości) ujmowane są w innych całkowitych dochodach. W przypadku obligacji, zysk lub stratę odnoszoną na inne całkowite dochody stanowi różnica między ustaloną na dzień wyceny wartością godziwą aktywów, pomniejszoną o odsetki naliczone do tego dnia za pomocą stopy określonej w zawartej umowie i wartością tych aktywów w skorygowanej cenie nabycia.

Nabycie i sprzedaż instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży rozpoznawane jest na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia są one wyceniane w wartości godziwej, obejmującej koszty transakcji.

Udziały w jednostkach zależnych niepodlegających konsolidacji wycenia się w koszcie nabycia z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości. Certyfikaty inwestycyjne oraz jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych ujmowane są w wartości godziwej, ustalonej na podstawie wartości netto na certyfikat / jednostkę uczestnictwa ogłaszanej przez fundusz inwestycyjny w uzgodnieniu z depozytariuszem. Skutki wyceny odnoszone są na inne całkowite dochody.

Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Pozostałe zobowiązania finansowe, w tym kredyty bankowe i pożyczki, wycenia się początkowo w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji. Następnie wycenia się je w zamortyzowanym koszcie (koszty odsetkowe ujmuje się metodą efektywnego kosztu). Metoda efektywnej stopy procentowej służy do obliczania zamortyzowanego kosztu zobowiązania i do alokowania kosztów odsetkowych w odpowiednim okresie. Efektywna stopa procentowa to stopa faktycznie dyskontująca przyszłe płatności pieniężne w przewidywanym okresie użytkowania danego zobowiązania lub, w razie potrzeby, w okresie krótszym.

Grupa usuwa zobowiązania finansowe wyłącznie wówczas, gdy odpowiednie zobowiązania Grupy zostaną wykonane, unieważnione lub gdy wygasną.

9.7. Należności

9.7.1. Należności krótkoterminowe

Należności krótkoterminowe obejmują ogół należności od klientów, należności od jednostek powiązanych innych niż objęte konsolidacją, należności od banków prowadzących działalność maklerską, innych domów maklerskich i towarowych domów maklerskich z tytułu zawartych transakcji oraz całość lub część należności z innych tytułów niezaliczonych do aktywów finansowych, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od końca okresu sprawozdawczego.

Należności ujmuje się początkowo w wartości nominalnej i wycenia na koniec okresu sprawozdawczego w kwocie wymagającej zapłaty. Wartość należności jest aktualizowana przy uwzględnieniu stopnia prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego. Odpis z tytułu utraty wartości

należności tworzy się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że nie będzie można otrzymać wszystkich należnych kwot wynikających z pierwotnych warunków umownych.

W szczególności dokonuje się odpisu aktualizującego należności w przypadku:

- przeterminowania od 6 miesięcy do 1 roku – odpis w wysokości 50% wysokości należności,
- przeterminowania powyżej 1 roku - odpis w wysokości 100% kwoty należności.

Oprócz tej generalnej zasady mogą być stosowane w Grupie odpisy indywidualne, gdy Grupa uznaje odzyskanie należności w pełnej wysokości za obciążone dużym ryzykiem. Odpisy indywidualne zostały zastosowane w przypadku należności handlowych.

Odpisy na należności są dokonywane w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych. Koszty związane z odpisaniem należności w momencie potwierdzenia nieściągalności należności stanowią koszt uzyskania przychodu, w pozostałych przypadkach nie stanowią kosztu uzyskania przychodu. Odwrócenie odpisów aktualizujących wartość należności ujmuje się, jeżeli w kolejnych okresach utrata wartości uległa zmniejszeniu, a wzrost wartości należności może być przypisany do zdarzeń występujących po momencie ujęcia odpisu. Odwrócenie odpisu ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako pozostałe przychody operacyjne.

Należności krótkoterminowe od klientów, należności krótkoterminowe od banków prowadzących działalność maklerską, innych domów maklerskich i towarowych domów maklerskich, zobowiązania krótkoterminowe wobec klientów oraz zobowiązania krótkoterminowe wobec banków prowadzących działalność maklerską, innych domów maklerskich i towarowych domów maklerskich

Należności krótkoterminowe od klientów, należności krótkoterminowe od banków prowadzących działalność maklerską, innych domów maklerskich i towarowych domów maklerskich, zobowiązania krótkoterminowe wobec klientów oraz zobowiązania krótkoterminowe wobec banków prowadzących działalność maklerską, innych domów maklerskich i towarowych domów maklerskich powstają w związku z zawartymi transakcjami kupna i sprzedaży papierów wartościowych, których rozrachunek w izbach rozliczeniowych jeszcze nie nastąpił ze względu na obowiązujący tryb rozliczeń transakcji (T+2). W przypadku transakcji kupna zawartych na giełdach papierów wartościowych, wykonanych na zlecenie klientów, których rachunki prowadzą banki depozytariusze, wykazywane są zobowiązania krótkoterminowe wobec banków prowadzących działalność maklerską i domów maklerskich (stron transakcji rynkowych)* oraz należności krótkoterminowe od klientów, dla których transakcje kupna zrealizowano. W przypadku transakcji sprzedaży zawartych na giełdach papierów wartościowych, wykonanych na zlecenie klientów, których rachunki prowadzą banki depozytariusze, wykazywane są należności krótkoterminowe od banków prowadzących działalność maklerską i innych domów maklerskich (stron transakcji rynkowych)* oraz zobowiązania krótkoterminowe wobec klientów, dla których transakcje sprzedaży zrealizowano.

** Zgodnie z art. 45h znowelizowanej ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, w odniesieniu do transakcji zawartych na GPW, KDPW CCP (podmiot rozliczający transakcje) wstąpił w prawa i obowiązki stron transakcji rynkowych.*

9.7.2. Należności długoterminowe

Należności długoterminowe to należności, których termin wymagalności przypada w okresie dłuższym niż 12 miesięcy, licząc od końca okresu sprawozdawczego.

9.8. Utrata wartości

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników aktywów. Dla wartości niematerialnych, które nie są jeszcze dostępne do użytkowania, Grupa przeprowadza test corocznie, niezależnie czy nastąpiły przesłanki utraty wartości, czy nie. Test na utratę wartości dla tych aktywów Grupa może wykonywać w dowolnym terminie w ciągu roku.

Grupa identyfikuje następujące przesłanki wskazujące na możliwość utraty wartości przez składnik aktywów:

- utrata wartości rynkowej danego składnika aktywów odnotowana w ciągu okresu jest znacznie większa od utraty, której można było się spodziewać w wyniku upływu czasu i zwykłego użytkowania,
- w ciągu okresu nastąpiły lub nastąpią w niedalekiej przyszłości znaczące i niekorzystne dla Grupy zmiany o charakterze technologicznym, rynkowym, gospodarczym lub prawnym w otoczeniu, w którym Grupa prowadzi działalność, lub też na rynkach, na które dany składnik aktywów jest przeznaczony,
- w ciągu okresu nastąpił wzrost rynkowych stóp procentowych lub innych rynkowych stóp zwrotu z inwestycji i prawdopodobne jest, że wzrost ten wpłynie na stopę dyskontową stosowaną do wyliczenia wartości użytkowej danego składnika aktywów i istotnie obniży wartość odzyskiwalną składnika aktywów,
- wartość bilansowa aktywów netto Grupy jest wyższa od wartości ich rynkowej kapitalizacji,

- dostępne są dowody na to, że nastąpiła utrata przydatności danego składnika aktywów lub jego fizyczne uszkodzenie,
- w ciągu okresu nastąpiły, lub też prawdopodobne jest, że w niedalekiej przyszłości nastąpią, znaczące i niekorzystne dla Grupy zmiany dotyczące zakresu lub sposobu, w jaki dany składnik aktywów jest aktualnie użytkowany lub, zgodnie z oczekiwaniami, będzie użytkowany,
- dostępne są dowody pochodzące ze sprawozdawczości wewnętrznej świadczące o tym, że ekonomiczne wyniki uzyskiwane przez dany składnik aktywów są, lub w przyszłości będą, gorsze od oczekiwanych.

9.9. Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne

Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy wraz z odsetkami należnymi za okres.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

9.10. Kapitał własny

Kapitały własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na jego rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami Statutu Spółki. Kapitał podstawowy wykazywany jest w wysokości wykazywanej w statucie i Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS). Pozostałe kapitały obejmują: kapitał zapasowy, kapitał z aktualizacji wyceny i pozostałe kapitały.

Kapitał zapasowy powstał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej – kapitał ten stanowią nadwyżki osiągnięte przy emisji akcji, pomniejszone o koszty poniesione w związku z emisją.

Pozostałe kapitały obejmują kapitał z aktualizacji wyceny oraz pozostały kapitał powstały w związku z realizacją programów motywacyjnych oraz rozwodnienia akcji.

Zyski zatrzymane stanowią: kapitał zapasowy tworzony z zysków zatrzymanych, kapitał rezerwowany, łączna wartość korekt kapitału wynikająca ze zmiany zasad rachunkowości w momencie przejścia na MSR/MSSF, niepodzielony zysk lub niepokryta strata z lat ubiegłych (skumulowane zyski/straty z lat ubiegłych), wynik finansowy bieżącego okresu sprawozdawczego.

9.11. Zobowiązania

9.11.1. Zobowiązania krótkoterminowe

Zobowiązania krótkoterminowe to zobowiązania, których termin wymagalności przypada w okresie krótszym niż 12 miesięcy, licząc od końca okresu sprawozdawczego. Zobowiązania wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania krótkoterminowe obejmują ogół zobowiązań wobec klientów, zobowiązań wobec jednostek powiązanych innych niż objęte konsolidacją, zobowiązań wobec banków prowadzących działalność maklerską, innych domów maklerskich i towarowych domów maklerskich z tytułu zawartych transakcji, zobowiązań wobec Krajowego Depozytu i giełdowych izb rozrachunkowych, zobowiązań wobec podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych oraz innych zobowiązań niezaklasyfikowanych jako zobowiązania długoterminowe, rozliczenia międzyokresowe ani rezerwy na zobowiązania.

Do zobowiązań krótkoterminowych zaliczane są również kredyty w rachunku bieżącym, których wycena opisana została w pkt. 9.6 powyżej.

Rozpoznanie zobowiązań krótkoterminowych z tytułu zawartych transakcji zaprezentowano w pkt. 9.7.1 powyżej.

9.11.2. Zobowiązania długoterminowe

Zobowiązania długoterminowe to zobowiązania, których termin spłaty przypada w okresie dłuższym niż 12 miesięcy, licząc od końca okresu sprawozdawczego.

9.12. Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe

9.12.1. Rozliczenia międzyokresowe bierne

Rozliczenia międzyokresowe bierne są zobowiązaniami przypadającymi do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały otrzymane/wykonane ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, łącznie z kwotami należnymi pracownikom.

Pomimo, że w niektórych sytuacjach konieczne jest oszacowanie kwoty lub terminu zapłaty rozliczeń międzyokresowych biernych, stopień niepewności jest na ogół znacznie mniejszy niż w przypadku rezerw. W Grupie do rozliczeń międzyokresowych biernych zalicza się w szczególności rozliczenia z tytułu urlopów pracowniczych, premii, poniesionych lecz niezafakturowanych/nierozliczonych do dnia bilansowego kosztów.

9.12.2. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wpływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania.

Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

Rezerwy prezentuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w podziale na część długo- lub krótkoterminową. Kwalifikacja rezerw do pozycji długo- lub krótkoterminowych jest uzależniona od tego, jak szybko dana pozycja przekształci się w faktyczne zobowiązanie (w ciągu 12 lub ponad 12 miesięcy licząc od końca okresu sprawozdawczego).

9.13. Zasada memoriału i współmierności przychodów z kosztami

W wyniku finansowym Grupy uwzględnia się wszystkie osiągnięte (poniesione) i przypadające na dany okres przychody oraz koszty związane z tymi przychodami, niezależnie od terminu płatności.

Dla zapewnienia współmierności przychodów i związanych z nimi kosztów, do aktywów lub pasywów danego okresu zalicza się koszty lub przychody dotyczące przyszłych okresów oraz przypadające na ten okres koszty, które nie zostały jeszcze poniesione. Oznacza to rozliczanie w czasie kosztów. Koszty jeszcze nieponiesione w danym okresie sprawozdawczym ujmowane są jako zobowiązania (prezentowane w pozycji rozliczenia międzyokresowe bierne).

9.14. Przychody z działalności podstawowej

Do przychodów należą jedynie otrzymane lub należne wpływy korzyści ekonomicznych brutto na rachunek własny jednostki gospodarczej.

Przychody z działalności podstawowej ujmuje się, jeżeli kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób, istnieje prawdopodobieństwo, że spółki z Grupy uzyskają korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji, a wszystkie współmierne koszty można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody obejmują kwoty otrzymane i należne pomniejszone o podatek od towarów i usług (VAT). Wysokość przychodów ustala się według wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej.

Przychody i koszty dotyczące usług, których moment rozpoczęcia i zakończenia przypadają w różnych okresach sprawozdawczych, ujmuje się na podstawie stopnia zaawansowania usługi, jeżeli można w wiarygodny sposób wycenić wynik z transakcji, tj. wtedy, gdy można ustalić łączną kwotę przychodów z umowy dotyczącej usługi oraz koszty usługi oraz gdy istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne z umowy. W przypadku, gdy nie ma możliwości spełnienia tych warunków, przychody ujmuje się tylko do wysokości kosztów poniesionych do danego dnia, nie wyższych jednak od kosztów, które Grupa spodziewa się odzyskać. Gdy istnieje prawdopodobieństwo, że łączne koszty umowy przekroczą łączne przychody z tytułu umowy, przewidywaną stratę ujmuje się bezzwłocznie jako koszt.

Jeżeli na świadczenie usług składa się niedająca się dokładnie określić liczba działań wykonywanych w określonym przedziale czasu, ze względów praktycznych przychody ujmuje się w oparciu o metodę liniową (równomiernie) na przestrzeni danego okresu.

Przychody z tytułu obrotu papierami wartościowymi realizowane są w ramach działalności brokerskiej IPOPEMA Securities w związku z pośrednictwem przy zawieraniu transakcji na rynku akcji w Warszawie i Budapeszcie oraz na rynku obligacji. Wartość tych przychodów jest uzależniona od wartości generowanych obrotów, a ich rozpoznanie ma miejsce przy każdej zawieranej transakcji.

Przychody z tytułu długoterminowych usług doradczych świadczonych w ramach IFA SK i IBC rozpoznawane są stopniowo w miarę realizacji zlecenia.

Przychody za zarządzanie funduszami ujmuje się w wysokości określonej w statucie funduszy lub innym dokumencie wiążącym.

9.15. Wynik z instrumentów finansowych

9.15.1. Wynik z operacji instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu

Wynik z operacji instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu obejmuje przychody z tytułu dywidend i innych udziałów w zyskach, odsetki, korekty aktualizujące wartość, zyski ze sprzedaży/umorzenia. Koszty z tytułu instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu obejmują korekty aktualizujące wartość oraz stratę ze sprzedaży/umorzenia.

9.15.2. Wynik z operacji instrumentami finansowymi dostępnymi do sprzedaży

Wynik z operacji instrumentami finansowymi dostępnymi do sprzedaży obejmuje przychody z tytułu dywidend i innych udziałów w zyskach, odsetki, odpisy z tytułu trwałej utraty wartości, odpisy dyskonta od dłużnych papierów wartościowych oraz zyski ze sprzedaży/umorzenia. Koszty z tytułu instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży obejmują odpisy z tytułu utraty wartości oraz stratę ze sprzedaży/umorzenia.

9.16. Przychody i koszty finansowe

Przychodami finansowymi Grupy są między innymi: odsetki od lokat i depozytów, odsetki od udzielonych pożyczek, pozostałe odsetki oraz dodatnie różnice kursowe. Przychody z tytułu odsetek ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w momencie ich naliczenia.

Do kosztów finansowych Grupa zalicza w szczególności: koszty pozyskania finansowania, odsetki od kredytów i pożyczek, pozostałe odsetki oraz ujemne różnice kursowe i finansowe.

Różnice kursowe powstałe przy realizacji oraz wycenie bilansowej należności i zobowiązań z tytułu dostaw i usług korygują przychody lub koszty finansowe.

Koszty finansowania zewnętrznego (koszty kredytu) wyceniane są w zamortyzowanym koszcie. Koszty finansowania zewnętrznego ujmuje się jako koszty w okresie, w którym je poniesiono, z wyjątkiem kosztów aktywowanych. Koszty aktywowane ujmuje się w okresach, jakich dotyczą.

Grupa nie ponosi kosztów finansowania zewnętrznego, które przeznaczone byłyby na nabycie, budowę lub wytworzenie składnika aktywów.

9.17. Podatek dochodowy

9.17.1. Podatek

Zobowiązania i należności z tytułu podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na koniec okresu sprawozdawczego.

9.17.2. Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego wyliczane jest metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na koniec okresu sprawozdawczego między wartością podatkową aktywów i pasywów a ich wartością bilansową wykazaną w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych aktywów podatkowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa oraz zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub zobowiązanie rozwiązane, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na koniec okresu sprawozdawczego lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na koniec okresu sprawozdawczego. Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu podatku odroczonego jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego i ulega stosownemu obniżeniu o tyle o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

10. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto przypadającego jednostce dominującej za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Przy wyliczaniu zysku rozwodnionego średnia ważona liczba akcji w okresie korygowana jest o wszystkie potencjalnie rozwodniające akcje zwykłe. Z uwagi na brak akcji rozwodniających zysk podstawowy oraz zysk rozwodniony ukształtowały się na tym samym poziomie w okresach objętych niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym.

	31.12.2017	31.12.2016
Liczba akcji – w szt.	29 937 836	29 937 836
Średnia ważona liczba akcji – w szt.	29 937 836	29 937 836
Rozwodniona liczba akcji – w szt.	29 937 836	29 937 836
Zysk netto z dz. kontynuowanej		
- zwykły	0,06	0,05
- rozwodniony	0,06	0,05

11. Sezonowość działalności

Działalność Grupy nie ma charakteru sezonowego, zatem przedstawiane wyniki Grupy nie odnotowują istotnych wahań w trakcie roku.

12. Informacje dotyczące segmentów działalności

Dla celów zarządczych Grupa została podzielona na części w oparciu o wytwarzane produkty i świadczone usługi. Istnieją zatem następujące sprawozdawcze segmenty operacyjne:

- 1) Segment „Usługi maklerskie i pokrewne” obejmujący działalność: (i) IPOPEMA Securities tj. usługi brokerskie, usługi bankowości inwestycyjnej, a także dystrybucję produktów inwestycyjnych i usługi doradztwa inwestycyjnego adresowane do szerokiego grona inwestorów indywidualnych oraz (ii) IFA SK, tj. usługi doradcze w zakresie restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw i pozyskania finansowania dla projektów infrastrukturalnych (w okresach poprzednich działalność ta prowadzona była w ramach IPOPEMA Securities w związku z czym, zgodnie z wynikającą z przepisów klasyfikacją usług maklerskich, identyfikowana była jako dodatkowa działalność maklerska; pomimo przeniesienia tej działalności do IFA SK postanowiono utrzymać dotychczasową segmentację na potrzeby sprawozdania skonsolidowanego).
- 2) Segment „Zarządzanie funduszami inwestycyjnymi oraz zarządzanie portfelami maklerskich instrumentów finansowych” obejmujący działalność IPOPEMA TFI, tj. tworzenie i zarządzanie funduszami inwestycyjnymi oraz zarządzaniem portfelami maklerskich instrumentów finansowych.
- 3) Segment „Usługi doradcze” obejmujący działalność IPOPEMA Business Consulting, tj. głównie doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania, zarządzaniem urządzeniami informatycznymi, doradztwem w zakresie informatyki, działalnością związaną z oprogramowaniem.

01.01.2017 - 31.12.2017	Działalność kontynuowana				Działalność zaniechana	Działalność ogółem
	Usługi maklerskie i pokrewne	Zarządzanie funduszami inwestycyjnymi oraz zarządzanie portfelami maklerskich instrumentów finansowych	Usługi doradcze	Razem		
Przychody						
Przychody segmentu ogółem, w tym:	47 277	30 357	21 216	98 850	-	98 850
- dla klientów, z którymi wartość transakcji w okresie przekracza 10% lub więcej przychodów	-	-	-	-	-	-
Sprzedaż między segmentami	- 1 633	-	- 62	- 1 695	-	- 1 695
Wyłączenia konsolidacyjne	-	-	-	-	-	-
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	45 644	30 357	21 154	97 155	-	97 155
Koszty segmentu						
Koszty segmentu – zakup od dostawców zewnętrznych	- 41 610	-29 644	- 19 312	- 90 566	-	- 90 566
Koszty segmentu – zakup między segmentami	1 570	168	-	1 738	-	1 738
Wyłączenia konsolidacyjne	-	-	-	-	-	-
Koszty segmentu ogółem, w tym:	- 40 040	- 29 476	-19 312	- 88 828	-	- 88 828
Amortyzacja	- 2 144	- 515	- 82	- 2 741	-	- 2 741
Zysk (strata) segmentu z dz. podstawowej	5 604	881	1 842	8 327	-	8 327
Koszty nieprzypisane	-	-	-	-	-	-
Zysk (strata) z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i kosztami finansowymi	5 604	881	1 842	8 327	-	8 327
Przychody z tytułu odsetek	200	186	191	577	-	577
Koszty z tytułu odsetek	- 1 234	- 28	- 145	- 1 407	-	- 1 407
Pozostałe przychody/koszty finansowe netto	- 1 700	611	- 156	- 1 245	-	- 1 245
Pozostałe przychody/koszty operacyjne	- 1 335	- 194	- 117	- 1 646	-	- 1 646
Wyłączenia konsolidacyjne	- 943	-	-	- 943	-	- 943
Zysk (strata) przed opodatkowaniem i udziałami niekontrolującymi	592	1 456	1 615	3 663	-	3 663
Podatek dochodowy	450	364	391	1 205	-	1 205

Wyłączenia konsolidacyjne	-	-	-	-	-	-
Podatek dochodowy ogółem	450	364	391	1 205	-	1 205
Zysk (strata) netto za rok obrotowy	142	1 092	1 224	2 458	-	2 458
Aktywa i zobowiązania na 31.12.2017						
Aktywa segmentu	313 272	29 188	19 053	361 513	-	361 513
Inwestycje segmentu w jednostkach podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa nieprzypisane segmentom	-	-	-	-	-	-
Aktywa ogółem	313 272	29 188	19 053	361 513	-	361 513
Zobowiązania segmentu	256 910	2 904	10 015	269 829	-	269 829
Rozliczenia międzyokresowe bierne	3 547	3 197	735	7 479	-	7 479
Wynik segmentu	142	1 092	1 224	2 458	-	2 458
Kapitały własne (bez wyniku z działalności bieżącej)	51 868	22 737	3 630	78 235	-	78 235
Udziały niekontrolujące	2	-	3 510	3 512	-	3 512
Pasywa ogółem	312 469	29 930	19 114	361 513	-	361 513
Pozostałe informacje dotyczące segmentu w 2017 roku						
Nakłady inwestycyjne, w tym:	860	415	59	1 334	-	1 334
rzeczowe aktywa trwałe	87	415	52	554	-	554
wartości niematerialne	773	-	7	780	-	780
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	1 454	384	74	1 912	-	1 912
Amortyzacja wartości niematerialnych	690	131	8	829	-	829
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	-	-	-	-	-	-
Pozostałe	-	-	-	-	-	-

Grupa nie wyodrębnia segmentów geograficznych. Sprzedaż realizowana jest w zdecydowanej większości na terenie Polski. Sprzedaż zagraniczna zrealizowana w 2017 roku nie przekracza 5% (3.149 tys. zł) sumy przychodów z działalności podstawowej. Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne Grupy zlokalizowane są w Polsce.

01.01.2016 - 31.12.2016	Działalność kontynuowana				Działalność zaniechana	Działalność ogółem
	Usługi maklerskie i pokrewne	Zarządzanie funduszami inwestycyjnymi oraz zarządzanie portfelami maklerskich instrumentów finansowych	Usługi doradcze	Razem		
Przychody						
Przychody segmentu ogółem, w tym:	37 458	32 762	17 918	88 138	-	88 138
- dla klientów, z którymi wartość transakcji w okresie przekracza 10% lub więcej przychodów	-	-	-	-	-	-
Sprzedaż między segmentami	- 1	-	- 99	- 100	-	- 100
Wyłączenia konsolidacyjne	-	-	-	-	-	-
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	37 457	32 762	17 819	88 038	-	88 038
Koszty segmentu						
Koszty segmentu – zakup od dostawców zewnętrznych	- 37 239	-31 889	- 15 714	- 84 842	-	- 84 842
Koszty segmentu – zakup między segmentami	72	70	-	142	-	142
Wyłączenia konsolidacyjne	-	-	-	-	-	-
Koszty segmentu ogółem, w tym:	- 37 167	- 31 819	-15 714	- 84 700	-	- 84 700
Amortyzacja	- 1 897	-702	-100	- 2 699	-	- 2 699
Zysk (strata) segmentu z dz. podstawowej	290	943	2 105	3 338	-	3 338
Koszty nieprzypisane	-	-	-	-	-	-
Zysk (strata) z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem i kosztami finansowymi	290	943	2 105	3 338	-	3 338
Przychody z tytułu odsetek	292	95	18	405	-	405
Koszty z tytułu odsetek	- 1 355	- 33	-	- 1 388	-	- 1 388
Pozostałe przychody/koszty finansowe netto	1 898	154	71	2 123	-	2 123
Pozostałe przychody/koszty operacyjne	- 28	202	- 44	130	-	130
Wyłączenia konsolidacyjne	- 1 512	-	-	- 1 512	-	- 1 512
Zysk (strata) przed opodatkowaniem i udziałami	- 415	1 361	2 150	3 096	-	3 096

niekontrolującymi						
Podatek dochodowy	- 19	307	440	728	-	728
Wyłączenia konsolidacyjne	-	3	-	3	-	3
Podatek dochodowy ogółem	- 19	310	440	731	-	731
Zysk (strata) netto za rok obrotowy	- 396	1 051	1 710	2 365	-	2 365
Zysk netto za rok (bez uwzględnienia kosztów programu motywacyjnego)						
Aktywa i zobowiązania na 31.12.2016	295 763	30 818	13 768	340 349	-	340 349
Aktywa segmentu	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa nieprzypisane segmentom	-	-	-	-	-	-
Aktywa ogółem	295 763	30 818	13 768	340 349	-	340 349
Zobowiązania segmentu	239 300	3 510	4 231	247 041	-	247 041
Rozliczenia międzyokresowe bierne	3 875	5 066	732	9 673	-	9 673
Wynik segmentu	- 396	1 051	1 710	2 365	-	2 365
Kapitały własne (bez wyniku z działalności bieżącej)	53 175	21 764	2 823	77 762	-	77 762
Udziały niekontrolujące	-	-	3 508	3 508	-	3 508
Pasywa ogółem	295 954	31 391	13 004	340 349	-	340 349
Pozostałe informacje dotyczące segmentu w 2016 roku						
Nakłady inwestycyjne, w tym:	1 413	39	56	1 508	-	1 508
rzeczowe aktywa trwałe	704	39	49	792	-	792
wartości niematerialne	709	-	7	716	-	716
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	1 167	443	84	1 694	-	1 694
Amortyzacja wartości niematerialnych	730	259	16	1 005	-	1 005
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	-	-	-	-	-	-
Pozostałe	-	-	-	-	-	-

Grupa nie wyodrębnia segmentów geograficznych. Sprzedaż realizowana jest w zdecydowanej większości na terenie Polski. Sprzedaż zagraniczna zrealizowana w 2016 roku nie przekracza 5% (3.627 tys. zł) sumy przychodów ze sprzedaży. Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne Grupy zlokalizowane są w Polsce.

13. Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej - aktywa

13.1. Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne

Dla celów skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych, środki pieniężne i ich ekwiwalenty składają się z następujących pozycji:

	31.12.2017	31.12.2016
Środki pieniężne w kasie	2	2
Środki pieniężne w banku	24 555	26 559
Inne środki pieniężne (lokaty krótkoterminowe)	42 866	15 645
Inne aktywa pieniężne	59	508
Środki pieniężne razem	67 482	42 714
W tym środki pieniężne w banku i w kasie przypisane działalności zaniechanej		-

	31.12.2017	31.12.2016
Środki pieniężne w PLN	57 640	36 141
Środki pieniężne w EUR	7 209	4 851
Środki pieniężne w USD	854	1 062
Środki pieniężne w HUF	1 558	32
Środki pieniężne w TRY	6	264
Środki pieniężne w RON	35	276
Środki pieniężne (inne waluty)	180	88
Razem środki pieniężne	67 482	42 714

	31.12.2017	31.12.2016
Środki pieniężne i inne aktywa własne	27 704	30 303
Środki pieniężne i inne aktywa klientów zdeponowane na rachunkach pieniężnych w domu maklerskim oraz wpłacone na poczet nabycie papierów wartościowych w pierwszej ofercie publicznej lub obrocie pierwotnym	39 778	12 411
Środki pieniężne i inne aktywa przekazane z funduszu rozliczeniowego	-	-
Razem środki pieniężne	67 482	42 714

Wolne środki pieniężne zgromadzone są na rachunkach bankowych i inwestowane w formie lokat terminowych oraz typu *overnight*. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do kilku miesięcy, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według stałych i zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe prezentowane są w pozycji: Inne środki pieniężne. Natomiast lokaty powyżej 3 m-cy prezentowane są w pozycji: Inne aktywa pieniężne.

W pozycji Inne środki pieniężne wykazane zostały również środki pieniężne klientów zdeponowane na rachunku bankowym Spółki dominującej w kwocie 39.778 tys. zł na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz w kwocie 12.411 tys. zł na dzień 31 grudnia 2016 roku.

13.2. Należności

Należności krótkoterminowe	31.12.2017	31.12.2016
1. Od klientów / z tytułu dostaw i usług	102 824	135 569
a) z tyt. odroczonego terminu zapłaty	-	-
b) z tyt. należności przeterminowanych i roszczeń spornych, nieobjętych odpisami aktualizującymi należności	-	-
c) od klientów z tytułu transakcji	85 796	122 199
- zawartych na GPW w Warszawie	63 584	89 043
- zawartych na GPW w Budapeszcie	12 898	21 049
- zawartych na GPW w Pradze	6 547	2 674
- zawartych na GPW w Stambule	1 097	-
- zawartych na GPW we Frankfurcie	375	2 252
- zawartych na GPW w Londynie	-	116

- zawartych na GPW w Nowym Jorku	1 295	7 065
d) pozostałe	17 028	13 370
2. Od jednostek powiązanych	7	13
3. Od banków prowadzących działalność maklerską, innych domów maklerskich i towarowych domów maklerskich *	118 139	95 270
a) z tytułu transakcji	82 254	72 031
- zawartych na GPW w Warszawie *	73 764	40 067
- zawartych na GPW w Budapeszcie	1 604	6 163
- zawartych na GPW w Nowym Jorku	1 449	16 410
- zawartych na GPW w Pradze	879	3 121
- zawartych na GPW w Londynie	4 132	-
- zawartych na GPW we Frankfurcie	426	-
- zawartych na GPW w Amsterdamie	-	6 270
b) pozostałe	35 885	23 239
4. Od Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych i giełdowych izb rozrachunkowych	43 508	34 907
- z funduszu rozliczeniowego	43 508	34 907
5. Od towarzystw funduszy inwestycyjnych i emerytalnych oraz funduszy inwestycyjnych i emerytalnych	3 312	2 761
6. Z tytułu podatków, dotacji i ubezpieczeń społecznych	110	40
7. Dochodzone na drodze sądowej, nieobjęte odpisami aktualizującymi należności	-	-
8. Pozostałe	1 262	347
Należności krótkoterminowe razem	269 162	268 907

* Zgodnie z art. 45h znowelizowanej ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, pozycje bilansu: należności krótkoterminowe od banków prowadzących działalność maklerską, innych domów maklerskich i towarowych domów maklerskich z tytułu zawartych transakcji, w odniesieniu do transakcji zawartych na GPW, zawierają należności od KDPW CCP (podmiotu rozliczającego transakcje, który wstąpił w prawa i obowiązki stron transakcji).

** W pozycji należności od banków prowadzących działalność maklerską w 2016 roku zaprezentowano należności od banków z tytułu kaucji w kwocie 22.038 tys. zł prezentowane pierwotnie w pozycji „Pozostałe należności”.

Należności i zobowiązania krótkoterminowe w przeważającej części powstają w związku z zawartymi transakcjami kupna i sprzedaży papierów wartościowych, których rozrachunek w izbach rozliczeniowych jeszcze nie nastąpił. W przypadku transakcji kupna zawartych na giełdach papierów wartościowych, wykonanych na zlecenie klientów, których rachunki prowadzą banki depozytariusze, wykazywane są zobowiązania wobec stron transakcji rynkowych (banków prowadzących działalność maklerską i domów maklerskich – tzw. anonimowa strona transakcji) oraz należności od klientów, dla których transakcje kupna zrealizowano. W przypadku transakcji sprzedaży zawartych na giełdach papierów wartościowych, wykonanych na zlecenie klientów, których rachunki prowadzą banki depozytariusze, wykazywane są należności od stron transakcji rynkowych oraz zobowiązania wobec klientów, dla których transakcje sprzedaży zrealizowano.

Odpisy z tytułu utraty wartości pomniejszają wartość bilansową należności, do której odpis został utworzony.

Należności krótkoterminowe brutto (struktura walutowa)	31.12.2017	31.12.2016
a) w walucie polskiej	203 729	182 457
b) w walutach obcych (po przeliczeniu na zł)	67 677	87 330
Należności krótkoterminowe brutto razem	271 406	269 787

13.2.1. Wiekowanie należności

Należności (krótko- i długoterminowe), o pozostałym od końca okresu sprawozdawczego okresie spłaty	31.12.2017	31.12.2016
a) do 1 miesiąca	246 978	253 125
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	5 511	9 842
c) powyżej 3 miesięcy do 1 roku	11 702	4 090
d) powyżej 1 roku do 5 lat	2 943	1 384
e) powyżej 5 lat	-	-
f) należności przeterminowane	7 215	2 730
Należności razem (brutto)	274 349	271 171
g) odpisy aktualizujące należności (wielkość ujemna)	- 2 244	- 880
Należności razem (netto)	272 105	270 291

Należności przeterminowane (brutto) - z podziałem na należności niespłacone w okresie:	31.12.2017	31.12.2016
a) do 1 miesiąca	2 276	760
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	1 060	692
c) powyżej 3 miesięcy do 1 roku	2 994	325
d) powyżej 1 roku do 5 lat	885	953
e) powyżej 5 lat	-	-
Należności razem (brutto)	7 215	2 730
f) odpisy aktualizujące należności (wielkość ujemna)	- 2 244	- 880
Należności razem (netto)	4 971	1 850

13.3. Rozliczenia międzyokresowe krótkoterminowe

	31.12.2017	31.12.2016
a) czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów, w tym:	1 474	1 092
koszty serwisu informacyjnego i usług teleinformatycznych	613	336
koszty najmu biura	266	124
opłaty członkowskie	100	25
koszty do refakturowania	4	3
pozostałe	491	604
Rozliczenia międzyokresowe czynne razem	1 474	1 092

13.4. Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu

	31.12.2017	31.12.2016
- akcje	3 009	126
- instrumenty pochodne	-	-
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu razem	3 009	126

Pozycja „akcje” w całości dotyczy akcji notowanych na giełdzie papierów wartościowych w Warszawie i Budapeszcie. Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu wyceniane są w wartości godziwej uwzględniającej ich wartość rynkową na dzień bilansowy. Dla potrzeb wyceny Spółka uwzględnia giełdowe kursy zamknięcia poszczególnych instrumentów ogłaszane przez w/w giełdy papierów wartościowych ostatniego dnia roboczego roku obrotowego. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych uwzględniane są w przychodach lub kosztach z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu. Na dzień bilansowy Spółka posiadała 341.554 akcji o łącznej wartości bilansowej 3.009 tys. zł, wszystkie akcje są akcjami notowanymi na Giełdzie w Warszawie lub Budapeszcie. Na dzień 31.12.2016 roku Spółka posiadała 1.000 akcji o łącznej wartości bilansowej 126 tys. zł.

13.5. Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa posiadała instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży o wartości 9.459 tys. zł wobec 16.432 tys. zł na dzień 31 grudnia 2016 roku. Wśród instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa Kapitałowa posiadała certyfikaty inwestycyjne i jednostki uczestnictwa w wysokości 8.637 tys. zł wobec 8.562 tys. zł na dzień 31 grudnia 2016 roku, obligacje skarbowe w wysokości 808 tys. zł (7.866 tys. zł na dzień 31.12.2016) oraz udziały w jednostkach zależnych niepodlegających konsolidacji w wysokości 4 tys. zł (bez zmian w stosunku 31.12.2016).

Udziały w jednostkach zależnych niepodlegające konsolidacji nie są notowane na aktywnym rynku. Grupa wycenia je w koszcie nabycia z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości. W 2017 ani w 2016 roku nie dokonywano odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych przeznaczonych do sprzedaży.

13.6. Rzeczowe aktywa trwałe

Stan na 31 grudnia 2017 roku

TABELA RUCHU ŚRODKÓW TRWAŁYCH	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	RAZEM
a) wartość brutto środków trwałych na początek okresu	-	880	8 722	1 410	1 833	10	12 855
b) zwiększenia (z tytułu)	-	-	213	189	4	502	908
- zakup i zwrot z leasingu	-	-	48	-	4	502	554
- przejęcie z inwestycji	-	-	165	189	-	-	354
c) zmniejszenia	-	-	1 026	672	73	332	2 103
- likwidacja	-	-	1 026	672	73	-	1 771
- reklasyfikacja do innej grupy rodzajowej	-	-	-	-	-	332	332
d) wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	-	880	7 909	927	1 764	180	11 660
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	412	5 539	834	1 289	-	8 074
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	-	69	451	- 343	79	-	256
- roczny odpis amortyzacyjny	-	69	1 469	234	143	-	1 915
- likwidacja	-	-	1 018	577	64	-	1 659
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	-	481	5 990	491	1 368	-	8 330
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	-	-	-	-	-	-	-
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	-	-	-	-	-	-
j) wartość netto środków trwałych na początek okresu	-	468	3 183	576	544	10	4 781
k) wartość netto środków trwałych na koniec okresu	-	399	1 919	436	396	180	3 330

Stan na 31 grudnia 2016 roku

TABELA RUCHU ŚRODKÓW TRWAŁYCH	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	RAZEM
a) wartość brutto środków trwałych na początek okresu	-	880	7 911	1 428	1 828	44	12 091
b) zwiększenia (z tytułu)	-	-	819	172	5	742	1 738
- zakup i zwrot z leasingu	-	-	48	172	-	742	962
- przejęcie z inwestycji	-	-	771	-	5	-	776
c) zmniejszenia	-	-	8	190	-	776	974
- likwidacja	-	-	8	190	-	-	198
- reklasyfikacja do innej grupy rodzajowej	-	-	-	-	-	776	776
d) wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	-	880	8 722	1 410	1 833	10	12 855
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	344	4 357	725	1 112	-	6 538
f) amortyzacja za okres (z tytułu)	-	68	1 182	109	177	-	1 536
- roczny odpis amortyzacyjny	-	68	1 185	264	177	-	1 694
- likwidacja	-	-	3	155	-	-	158
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	-	412	5 539	834	1 289	-	8 074
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	-	-	-	-	-	-	-
i) odpisy z tytułu trwałej	-	-	-	-	-	-	-

utrata wartości na koniec okresu							
j) wartość netto środków trwałych na początek okresu	-	536	3 554	703	716	44	5 553
k) wartość netto środków trwałych na koniec okresu	-	468	3 183	576	544	10	4 781

13.6.1. Odpisy z tytułu utraty wartości

W 2017 roku nie wystąpiły odpisy z tytułu trwałej utraty wartości środków trwałych.

13.7. Wartości niematerialne

Stan na 31 grudnia 2017 roku

ZMIANY WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH (WG GRUP RODZAJOWYCH)	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Nabyte koncesje, patenty, licencje itp;	Oprogramowanie komputerowe	Prawa do emisji CO ₂	Inne wartości niematerialne	RAZEM
a) wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	440	-	173	9 662	-	-	10 275
b) zwiększenia (z tytułu)	-	-	6	772	-	-	778
- zakup / przyjęcie z inwestycji	-	-	6	772	-	-	778
- rozszerzenie grupy	-	-	-	-	-	-	-
- zakończone prace rozwojowe	-	-	-	-	-	-	-
- inne – zwrot z leasingu	-	-	-	-	-	-	-
c) zmniejszenia (z tytułu)	-	-	-	455	-	-	455
- likwidacja	-	-	-	455	-	-	455
d) wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	440	-	179	9 979	-	-	10 598
e) skumulowana amortyzacja na początek okresu	293	-	131	6 992	-	-	7 416
f) amortyzacja za okres	74	-	8	747	-	-	829
- amortyzacja (odpis roczny)	74	-	8	747	-	-	829
- likwidacja	-	-	-	-	-	-	-
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	367	-	139	7 739	-	-	8 245
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	-	-	-	-	-	-	-
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	-	-	-	-	-	-
j) wartość netto wartości niematerialnych na początek okresu	147	-	42	2 670	-	-	2 859
k) wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	73	-	40	2 240	-	-	2 353

Stan na 31 grudnia 2016 roku

ZMIANY WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH (WG GRUP RODZAJOWYCH)	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Wartość firmy	Nabyte koncesje, patenty, licencje itp;	Oprogramowanie komputerowe	Prawa do emisji CO ₂	Inne wartości niematerialne	RAZEM
a) wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	440	-	166	9 337	-	-	9 943
b) zwiększenia (z tytułu)	-	-	7	709	-	-	716
- zakup / przyjęcie z inwestycji	-	-	7	709	-	-	716
- rozszerzenie grupy	-	-	-	-	-	-	-
- zakończone prace rozwojowe	-	-	-	-	-	-	-
- inne – zwrot z leasingu	-	-	-	-	-	-	-
c) zmniejszenia (z tytułu)	-	-	-	384	-	-	384
- likwidacja	-	-	-	384	-	-	384
d) wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	440	-	173	9 662	-	-	10 275
e) skumulowana amortyzacja na początek okresu	216	-	116	6 455	-	-	6 787
f) amortyzacja za okres	77	-	15	537	-	-	629
- amortyzacja (odpis roczny)	77	-	15	913	-	-	1 005
- likwidacja	-	-	-	376	-	-	376
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	293	-	131	6 992	-	-	7 416
h) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na początek okresu	-	-	-	-	-	-	-
i) odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu	-	-	-	-	-	-	-
j) wartość netto wartości niematerialnych na początek okresu	224	-	50	2 882	-	-	3 156
k) wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	147	-	42	2 670	-	-	2 859

Koszty zakończonych prac rozwojowych w Grupie dotyczą wdrożonego systemu prowadzenia ewidencji uczestników funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez IPOPEMA TFI.

13.7.1. Kupno i sprzedaż

W 2017 roku Grupa nabyła wartości niematerialne o wartości 780 tys. zł (w 2016 roku: 716 tys. zł). Zarówno w 2017 roku jak i w 2016 roku Grupa nie dokonała sprzedaży wartości niematerialnych.

Wśród wartości niematerialnych Grupa identyfikuje prace rozwojowe, które na dzień 31 grudnia 2017 roku wyniosły 73 tys. zł wobec 147 tys. zł na dzień 31 grudnia 2016 roku.

13.7.2. Odpisy z tytułu utraty wartości

W roku 2017 i 2016 nie stwierdzono utraty wartości majątku Grupy.

13.7.3. Amortyzacja wartości niematerialnych

Amortyzacja wartości niematerialnych została ujęta w kosztach działalności podstawowej w pozycji 'Amortyzacja'. Amortyzacja za 2017 rok wyniosła 780 tys. zł wobec 1.005 tys. zł za 2016 rok.

14. Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej - kapitały

14.1. Kapitał podstawowy

Dane finansowe dotyczące kapitału zostały przedstawione w złotych.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2016 roku zarejestrowany kapitał podstawowy Spółki dominującej wyniósł 2.993.783,60 zł i dzielił się na 29.937.836 akcji.

Kapitał podstawowy (struktura) – stan na 31.12.2017

Akcjonariusz	Liczba akcji głosów na WZA	Wartość objętych udziałów (w zł)
Fundusz IPOPEMA PRE-IPO FIZAN ¹	2 990 789	299 079
JLC Lewandowski S.K.A. ²	2 990 789	299 079
OFE PZU "Złota Jesień"	2 950 000	295 000
Fundusz IPOPEMA 10 FIZAN ³	2 851 420	285 142
Value FIZ*	2 750 933	275 093
Katarzyna Lewandowska	2 136 749	213 675
Quercus Parasolowy SFIO*	1 754 164	175 416
Razem akcjonariusze powyżej 5%	18 424 844	1 842 484

* Dane na podstawie otrzymanych przez Spółkę zawiadomień od akcjonariuszy

¹ Głównym uczestnikiem Funduszu jest Jacek Lewandowski – Prezes Zarządu Spółki, a także jego żona, Katarzyna Lewandowska

² Podmiot zależny od Jacka Lewandowskiego – Prezesa Zarządu Spółki

³ Jedynym uczestnikiem Funduszu jest Stanisław Waczkowski – Wiceprezes Zarządu Spółki

Kapitał podstawowy (struktura) – stan na 31.12.2016

Akcjonariusz	Liczba akcji i głosów na WZA	Wartość objętych udziałów (w zł)
Fundusz IPOPEMA PRE-IPO FIZAN ¹	2 990 789	299 079
JLC Lewandowski S.K.A. ²	2 990 789	299 079
OFE PZU "Złota Jesień"	2 950 000	295 000
Fundusz IPOPEMA 10 FIZAN ³	2 851 420	285 142
Katarzyna Lewandowska	2 136 749	213 675
Quercus Parasolowy SFIO*	1 754 164	175 416
Razem akcjonariusze powyżej 5%	15 673 911	1 567 391

* Dane na podstawie otrzymanych przez Spółkę zawiadomień od akcjonariuszy

¹ Głównym uczestnikiem Funduszu jest Jacek Lewandowski – Prezes Zarządu Spółki, a także jego żona, Katarzyna Lewandowska

² Podmiot zależny od Jacka Lewandowskiego – Prezesa Zarządu Spółki

³ Jedynym uczestnikiem Funduszu jest Stanisław Waczkowski – Wiceprezes Zarządu Spółki

W roku 2017 oraz 2016 kapitał podstawowy Spółki dominującej nie uległ zmianie. Kapitał podstawowy na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2016 roku wynosił 2.994 tys. zł i dzielił się na:

- 7.000.000 akcji zwykłych na okaziciela serii A,
- 21.571.410 akcji zwykłych na okaziciela serii B oraz,
- 1.366.426 akcji zwykłych na okaziciela serii C.

Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 0,10 złotych i zostały w pełni opłacone.

Prawa akcjonariuszy

Akcjom wszystkich serii (A, B i C) przypada jeden głos na akcję. Akcje wszystkich serii są akcjami zwykłymi, nieuprzywilejowanymi, brak jest ograniczeń w dysponowaniu akcjami.

14.2. Pozostałe kapitały

Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy został utworzony z nadwyżki wartości emisyjnej akcji nad ich wartością nominalną. Nadwyżka została pomniejszona o koszty emisji akcji. Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej pomniejszony o koszty emisji na 31 grudnia 2017 roku i na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniósł 10.351 tys. zł.

Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży

Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży powstaje w wyniku przeszacowania aktywów finansowych do wartości godziwej. W przypadku sprzedaży lub utraty wartości przeszacowanego składnika aktywów finansowych efektywnie zrealizowana część kapitału z aktualizacji wyceny powiązana z tym składnikiem jest przenoszona w wynik.

	Stan na dzień	
	31.12.2017	31.12.2016
Kapitał z aktualizacji wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży na początek okresu obrotowego	265	110
Kwota ujęta w kapitale własnym w okresie sprawozdawczym	- 113	192
Kwota przeniesiona do rachunku zysków i strat w okresie sprawozdawczym	-	-
Odroczony podatek dochodowy	21	- 37
Skumulowany wynik osiągnięty na aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży na koniec okresu obrotowego	173	265

Pozostałe kapitały

Pozostałe kapitały zostały utworzone w związku z realizowanym programem motywacyjnym oraz w związku ze zmianą wartości udziałów w spółce zależnej. Na dzień 31 grudnia 2017 roku pozostałe kapitały wynosiły 3.214 tys. zł – nie uległy zmianie w stosunku do wartości na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Zyski zatrzymane i ograniczenia związane z kapitałem

Zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych spółki akcyjne tj. w przypadku Grupy IPOPEMA: IPOPEMA Securities oraz IPOPEMA TFI, zobowiązane są utrzymywać zyski zatrzymane (tzw. kapitał zapasowy) do wysokości 1/3 kapitału zakładowego z przeznaczeniem wyłącznie na pokrycie ewentualnych strat finansowych. Spółka musi przeznaczyć na ten cel minimalnie 8% zysku bieżącego do czasu zgromadzenia wymaganej równowartości 1/3 kapitału podstawowego. Na 31 grudnia 2017 roku oraz na 31 grudnia 2016 roku wysokość tego kapitału wynosiła 998 tys. zł.

Zyski zatrzymane	31.12.2017	31.12.2016
Wyniki zatrzymane z lat poprzednich	36 689	36 124
Wynik finansowy netto bieżącego okresu	1 651	1 463
Łączna wartość korekt kapitału wynikająca ze zmiany zasad rachunkowości na MSR/MSSF	24 814	24 814
Razem zyski zatrzymane	63 154	62 401

Dywidendy

Dywidendy za dany rok zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, a niewypłacone na koniec okresu sprawozdawczego, ujawnia się w pozycji zobowiązania z tytułu dywidendy w „pozostałych zobowiązaniach”. Na koniec okresu sprawozdawczego nie wystąpiły niewypłacone dywidendy.

14.3. Udziały niekontrolujące

Wartość udziałów niekontrolujących (będących w posiadaniu udziałowców w IPOPEMA Business Consulting oraz IFA SK) według stanu na 31 grudnia 2017 roku wyniosła 4.319 tys. zł (4.410 tys. zł na dzień 31 grudnia 2016 r.).

14.4. Wymogi kapitałowe

Spółka dominująca IPOPEMA Securities jest instytucją, o której mowa w artykule 95 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. UE L 176 z 27 czerwca 2013 roku z późn. zm.), („CRR”) w związku z czym w okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem podlegają wymogom kapitałowym określonym w CRR.

IPOPEMA Securities S.A. spełnia warunki uznania za unijną instytucję dominującą, w związku z czym niezależnie od wymogu spełniania norm adekwatności kapitałowej w ujęciu jednostkowym, Grupa zobowiązana jest dodatkowo do spełnienia norm adekwatności kapitałowej w ujęciu skonsolidowanym.

Niedotrzymanie lub przekraczanie wymogów kapitałowych

W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem nie odnotowano przypadków naruszenia norm adekwatności kapitałowej w ujęciu skonsolidowanym ani przekroczeń limitu dużych ekspozycji, o których mowa w art. 392 CRR.

Dane dotyczące podstawowych danych zaprezentowane zostały w poniższych tabelach.

Pozycja	31.12.2017	31.12.2016	Dane średnie w kwartale			
			Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
Fundusze własne – w tys. zł	74 057	74 275	74 286	75 357	75 718	74 080
Kapitał Tier I	74 057	74 275	74 286	75 357	75 718	74 080
Kapitał podstawowy Tier I	74 057	74 275	74 286	75 357	75 718	74 080
Kapitał dodatkowy Tier I	-	-	-	-	-	-
Kapitał Tier II	-	-	-	-	-	-
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko – w tys. zł	317 816	310 280	314 692	347 013	366 317	316 021
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem w odniesieniu do ryzyka kredytowego, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rozmycia oraz dostaw z późniejszym terminem rozliczenia	119 288	114 511	120 297	140 878	151 816	117 475
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko rozliczenia/dostawy	-	-	-	-	-	-
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu ryzyka pozycji, ryzyka walutowego i ryzyka cen towarów	34 239	25 141	30 106	41 847	50 213	34 257
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu ryzyka operacyjnego	164 289	170 628	164 289	164 289	164 289	164 289
Dodatkowa kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu stałych kosztów pośrednich	-	-	-	-	-	-
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu korekty wyceny kredytowej	-	-	-	-	-	-
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu dużych ekspozycji w portfelu handlowym	-	-	-	-	-	-
Kwoty innych ekspozycji na ryzyko	-	-	-	-	-	-
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	23,30	23,94	23,61	21,72	20,67	23,44
Nadwyżka(+)/niedobór(-) kapitału podstawowego Tier I – w tys. zł	59 755	60 312	60 125	59 741	59 233	59 859
Współczynnik kapitału Tier I	23,30	23,94	23,61	21,72	20,67	23,44
Nadwyżka(+)/niedobór(-) kapitału Tier I – w tys. zł	54 988	55 658	55 405	54 536	53 739	55 119
Łączny współczynnik kapitałowy	23,30	23,94	23,61	21,72	20,67	23,44
Nadwyżka(+)/niedobór(-) łącznego kapitału – w tys. zł	48 632	49 452	49 111	47 596	46 412	48 799

Pozycja	31.12.2017
Wysokość kapitału założycielskiego - w tys. zł	3 045
Odchylenie wysokości funduszy własnych od wysokości kapitału założycielskiego	71 012

15. Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej – zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe bierne

15.1. Rozliczenia międzyokresowe bierne

15.1.1. Zmiany stanu rozliczeń międzyokresowych biernych

	2017 rok	2016 rok
Stan na początek okresu sprawozdawczego	9 673	9 714
Utworzone w ciągu roku obrotowego	14 078	14 156
Wykorzystane	16 269	13 858
Rozwiązane	3	339
Stan na koniec okresu sprawozdawczego	7 479	9 673

15.1.2. Stan rozliczeń międzyokresowych biernych na koniec okresu sprawozdawczego

	31.12.2017	31.12.2016
Świadczenia pracownicze *	5 309	7 020
Inne	2 170	2 653
Razem	7 479	9 673

* Świadczenia pracownicze, zgodnie z MSR 19, stanowią świadczenia pracownicze z tytułu wynagrodzeń, składek na ubezpieczenia społeczne, płatnego urlopu wypoczynkowego, płatnych zobowiązań chorobowych, udziałów w zyskach i premii, jak również obejmują świadczenia po okresie zatrudnienia, jak: emerytury, pozostałe świadczenia emerytalne oraz świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy i świadczenia niepieniężne na rzecz obecnych pracowników.

Grupa tworzy szacunki dotyczące zobowiązań na podstawie najlepszej wiedzy, jaką posiada na moment sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Rozliczenia międzyokresowe bierne obarczone są niepewnością dotyczącą dokładności kwoty oraz terminu jej realizacji. Zdecydowana większość zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych zostanie zrealizowana w przeciągu 12 miesięcy od ostatniego dnia okresu sprawozdawczego. Zobowiązania z tytułu świadczeń urlopowych wyliczane są na ostatni dzień okresu sprawozdawczego, a termin wypływu środków pieniężnych związanych z realizacją tego zobowiązania jest trudny do określenia. Zobowiązanie jest realizowane w momencie ustania stosunku pracy z pracownikiem. Inne rozliczenia międzyokresowe są zobowiązaniami krótkoterminowymi, wypływ środków pieniężnych z nimi związany przewidywany jest w okresie kilku miesięcy od ostatniego dnia okresu sprawozdawczego.

15.2. Rezerwa na sprawy sądowe, kary, grzywny i odszkodowania

Informacje dotyczące postępowań sądowych zamieszczono w nocie 30.1.

15.3. Zobowiązania (krótkoterminowe)

Zobowiązania krótkoterminowe	31.12.2017	31.12.2016
Wobec klientów	142 118	93 748
Wobec jednostek powiązanych	-	-
Wobec banków prowadzących działalność maklerską, innych domów maklerskich i towarowych domów maklerskich	91 401	130 250
a) z tytułu zawartych transakcji *	91 053	130 250
b) pozostałe	348	-
Wobec podmiotów prowadzących regulowane rynki papierów wartościowych i giełdy towarowe	505	602
Wobec Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych i giełdowych izb rozrachunkowych	129	2 044
Kredyty i pożyczki	27 351	14 784
a) od jednostek powiązanych	-	-
b) pozostałe	27 351	14 784
Dłużne papiery wartościowe	5	4
Weksłowe	-	-
Z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych	1 512	1 406
Z tytułu wynagrodzeń	-	1
Wobec towarzystw funduszy inwestycyjnych i emerytalnych oraz funduszy inwestycyjnych i emerytalnych	893	1 704
Wynikające z zawartych ramowych umów pożyczki i sprzedaży krótkiej z tytułu pożyczonych papierów wartościowych	-	-
Pozostałe	2 199	1 525
a) z tytułu wypłaty dywidendy	-	-
b) pozostałe	2 199	1 525
- pozostałe zobowiązania	1 041	1 283
- zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	1 158	242
Zobowiązania krótkoterminowe razem	266 113	246 068

* Zgodnie z art. 45h znowelizowanej ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, pozycje bilansu: zobowiązania krótkoterminowe od banków prowadzących działalność maklerską, innych domów maklerskich i towarowych domów maklerskich z tytułu zawartych transakcji, w odniesieniu do transakcji zawartych na GPW, zawierają odpowiednio należności i zobowiązania wobec KDPW CCP (podmiotu rozliczającego transakcje, który wstąpił w prawa i obowiązki stron transakcji).

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi przedstawione są w punkcie 25.1 informacji dodatkowej.

Zobowiązania, za wyjątkiem kredytów opisanych w nocie 15.3.2 oraz leasingu (nota 27), są nieoprocentowane.

Kwota wynikająca z różnicy pomiędzy zobowiązaniami a należnościami z tytułu podatku od towarów i usług jest płacona właściwym władzom podatkowym w okresach miesięcznych.

	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania z tytułu zawartych transakcji giełdowych:	91 053	130 250
- w tym na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie	68 858	97 968
- w tym na Giełdzie Papierów Wartościowych w Budapeszcie	12 889	20 191
- w tym na Giełdzie Papierów Wartościowych w Pradze	6 543	2 670
- w tym na Giełdzie Papierów Wartościowych w Stambule	1 096	-
- w tym na Giełdzie Papierów Wartościowych we Frankfurcie	374	2 250
- w tym na Giełdzie Papierów Wartościowych w Londynie	-	116
- w tym na Giełdzie Papierów Wartościowych w Nowym Jorku	1 293	7 055
Zobowiązania z tytułu zawartych transakcji na rynku pozagiełdowym	348	-
Zobowiązania od banków prowadzących działalność maklerską, innych domów maklerskich i towarowych domów maklerskich	91 401	130 250
Zobowiązania krótkoterminowe brutto (struktura walutowa)	31.12.2017	31.12.2016
a) w walucie polskiej	211 341	169 479
b) w walutach obcych (po przeliczeniu na PLN)	54 772	76 589
Zobowiązania krótkoterminowe razem	266 113	246 068

15.3.1. Wiekowanie zobowiązań

Zobowiązania (krótko- i długoterminowe), o pozostałym od końca okresu sprawozdawczego okresie spłaty	31.12.2017	31.12.2016
a) do 1 miesiąca	264 872	244 862
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	162	263
c) powyżej 3 miesięcy do 1 roku	100	426
d) powyżej 1 roku do 5 lat	3 185	487
e) powyżej 5 lat	-	-
f) dla których termin wymagalności upłynął	979	517
Zobowiązania razem	269 298	246 555

Powyższa analiza została przeprowadzona na podstawie danych zdyskontowanych - różnica pomiędzy danymi zdyskontowanymi i niezdykontowanymi dotyczy głównie zobowiązań z tytułu leasingu i zobowiązań z tytułu kredytów i jest nieistotna. Zobowiązania z tytułu kredytów mają postać linii kredytowej (jak opisano poniżej) i zmienną wartość w trakcie każdego okresu.

15.3.2. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

Zobowiązania (krótko- i długoterminowe), o pozostałym od końca okresu sprawozdawczego okresie spłaty	31.12.2017	31.12.2016
a) kredyt bankowy	27 351	14 784
- kwota kredytu pozostała do spłaty	27 351	14 784
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek	27 351	14 784

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka posiadała 27.351 tys. zł zobowiązań z tytułu kredytów związanych z prowadzoną działalnością brokerską (wobec 14.784 tys. zł na dzień 31 grudnia 2016 roku), wynikających z:

1. zawartych w dniu 22 lipca 2009 r. z Alior Bankiem S.A. dwóch umów o kredyt obrotowy w rachunku bieżącym (linie kredytowe). Kredyty te służą regulowaniu zobowiązań wobec Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych w związku z prowadzoną działalnością brokerską i są corocznie odnawiane – aktualny okres ich obowiązywania upływa 14 września 2018 roku:
 - i. Umowa o kredyt odnawialny (linia kredytowa) w maksymalnej wysokości 10 mln zł. Celem umowy jest finansowanie płatności zobowiązań Spółki wobec Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych związanych z rozliczeniem transakcji zawieranych na rynku regulowanym w ramach prowadzonej działalności maklerskiej. Zabezpieczeniem kredytu jest weksel własny *in blanco* wraz z deklaracją wekslową, pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bankowymi w banku oraz kaucja (w formie lokaty terminowej) w wysokości 4 mln zł, jako zabezpieczenie wspólne z kredytem opisanym w punkcie ii.
 - ii. Umowa o kredyt odnawialny (linia kredytowa) w maksymalnej wysokości 30 mln zł, której celem jest finansowanie zobowiązań Spółki wynikających z członkostwa w Funduszu Gwarantowania Rozliczeń Transakcji Giełdowych prowadzonym przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych. Zabezpieczeniem kredytu jest weksel własny *in blanco* wraz z deklaracją wekslową, pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bankowymi w banku. Zgodnie z informacją zamieszczoną w pkt i powyżej, wspólnym zabezpieczeniem obu kredytów jest również kaucja w wysokości 4 mln zł.

2. przyznanego przez Raiffeisen Bank Zrt limitu kredytowego w rachunku bieżącym w wysokości 409 mln HUF służącego rozliczeniu transakcji giełdowych na giełdzie w Budapeszcie w związku z prowadzoną tam działalnością brokerską – aktualny okres obowiązywania przyznanego limitu upływa 14 marca 2019 roku. Zabezpieczeniem kredytu jest kaucja w wysokości 409 mln HUF.

Odsetki od kredytów i pożyczek dotyczą w całości kredytów krótkoterminowych. Odsetki od kredytu za m-c grudzień 2017 roku w wysokości 52 tys. zł nie zostały zrealizowane w 2017 roku, a ich zapłata nastąpiła w 2018 roku. Niezrealizowane odsetki od kredytu według stanu na 31 grudnia 2016 roku wyniosły 77 tys. zł i zostały zapłacone w 2017 roku.

15.4. Obligacje

W 2017 roku Grupa dokonała emisji 36 obligacji imiennych o łącznej wartości nominalnej 7 tys. zł (wobec 2 tys. zł. w 2016 roku), z terminem zapadalności (w zależności od serii) przypadającym na lata 2017-2019. Łączna wartość zobowiązań Grupy z tytułu wykupu ww. obligacji nie przekroczy ich wartości nominalnej i jest nieznacząca dla Grupy, a ich emisja związana jest z obowiązującą w Spółce polityką dotyczącą rozliczania zmiennych składników wynagrodzeń. W 2017 roku wykupione zostały obligacje na łączną kwotę 7 tys. zł (6,4 tys. zł w 2016 roku).

16. Informacje objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów

16.1. Przychody z działalności podstawowej

Przychody z działalności podstawowej	2017 rok	2016 rok
Przychody z tytułu obrotu papierami wartościowymi	24 970	22 665
Przychody z tytułu usług bankowości inwestycyjnej	18 972	14 460
Przychody z tytułu obsługi funduszy inwestycyjnych i zarządzania aktywami klientów	30 357	32 762
Przychody z tytułu usług doradczych	21 154	17 819
Pozostałe przychody z działalności podstawowej	1 702	332
Przychody z działalności podstawowej razem	97 155	88 038

16.2. Koszty działalności

Koszty działalności podstawowej	2017 rok	2016 rok *
Oplaty na rzecz rynków regulowanych, giełd towarowych oraz na rzecz Krajowego Depozytu i giełdowych izb rozrachunkowych	7 353	6 313
Oplaty na rzecz CCP	610	479
Oplaty na rzecz izby gospodarczej	42	-
Wynagrodzenia	38 656	39 765
Ubezpieczenia społeczne	2 875	2 754
Świadczenia na rzecz pracowników	667	600
Zużycie materiałów i energii	480	645
Koszty utrzymania i wynajmu budynków	3 476	3 384
Amortyzacja	2 741	2 699
Podatki i inne opłaty o charakterze publicznoprawnym	873	1 257
Pozostałe, w tym:	31 055	26 804
- koszty związane z zarządzaniem i dystrybucją funduszy	10 248	9 935
- koszty transakcyjne inne niż koszty rozliczenia transakcji przez izby rozliczeniowe i giełdy papierów wartościowych	6 975	3 080
- serwisy informacyjne i usługi teleinformatyczne	4 068	4 200
- marketing, reprezentacja i reklama	940	964
- zakup oprogramowania (do refaktury)	2 199	2 591
- inne usługi obce	6 625	6 034
Razem koszty działalności podstawowej	88 828	84 700

*w związku ze zmianą prezentacji kosztów VAT niepodlegających odliczeniu (w sprawozdaniu za 2016 rok były one prezentowane w pozycji „Podatki i inne opłaty o charakterze publicznoprawnym”) dane porównawcze za 2016 rok zostały przekształcone i zaprezentowane z uwzględnieniem kosztów VAT w kosztach nabywanej usługi.

Koszty świadczeń pracowniczych

Koszty świadczeń pracowniczych (uszczegółowienie)	2017 rok	2016 rok
Koszty wynagrodzeń	38 656	39 765
Koszty ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń	2 875	2 754
Koszty przyszłych świadczeń z tytułu odpraw emerytalnych, nagród jubileuszowych i tym podobnych świadczeń pracowniczych	-	-
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	667	600
Razem koszty świadczeń pracowniczych	42 198	43 119

16.3. Przychody i koszty finansowe

Przychody finansowe	2017 rok	2016 rok
1. Odsetki od udzielonych pożyczek	8	18
2. Odsetki od lokat i depozytów	386	387
a) od jednostek powiązanych	-	-
b) pozostałe	386	387
3. Pozostałe odsetki	184	-
4. Dodatnie różnice kursowe	24	656
a) zrealizowane	-	467
b) niezrealizowane	24	189
5. Pozostałe	416	403
Przychody finansowe, razem	1 018	1 464

Koszty finansowe	2017 rok	2016 rok
1. Odsetki od kredytów i pożyczek, w tym:	1 133	1 236
a) dla jednostek powiązanych	-	-
b) pozostałe	1 133	1 236
2. Pozostałe odsetki	275	152
3. Ujemne różnice kursowe	1 239	50
a) zrealizowane	286	-
b) niezrealizowane	953	50
4. Pozostałe	554	599
Koszty finansowe, razem	3 201	2 037

Stopa kapitalizacji w 2017 roku oraz w 2016 roku wyniosła 0%, Grupa nie aktywowała kosztów finansowania zewnętrznego.

16.4. Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu

W 2017 roku Grupa odnotowała stratę z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu w wysokości 1.583 tys. zł, wobec zysku w kwocie 10 tys. zł w 2016 roku. W wyniku z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu znajdują się między innymi przychody z tytułu dywidend na łączną kwotę 19 tys. zł w roku 2017 i 52 tys. zł w roku 2016.

16.5. Przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	2017 rok	2016 rok
a) zysk ze zbycia rzeczowych składników aktywów trwałych i wartości niematerialnych	8	-
b) rozwiązanie rozliczeń międzyokresowych	3	331
c) rozwiązanie odpisu na należności	244	53
d) przychody z tytułu refaktur	183	328
e) pozostałe	1 188	423
Pozostałe przychody operacyjne razem	1 626	1 135

Pozostałe koszty operacyjne	2017 rok	2016 rok
a) strata ze zbycia rzeczowych składników aktywów trwałych i wartości niematerialnych	-	2
b) odpisy aktualizujące wartość rzeczowych składników aktywów trwałych i wartości niematerialnych	-	-
c) utworzenie rozliczeń międzyokresowych	-	-
c) odpisy aktualizujące należności	1 843	364
d) pozostałe w tym:	1 471	682
- składki członkowskie	40	40
- koszty zaniechanej inwestycji	465	-
- koszty refakturowane	177	350
- pozostałe	789	292
Pozostałe koszty operacyjne razem	3 314	1 048

17. Świadczenia pracownicze

17.1. Programy akcji pracowniczych

W dniu 5 grudnia 2007 r. nadzwyczajne walne zgromadzenie podjęło uchwałę (zmienioną uchwałą z dnia 20 marca 2009 r.) w sprawie przyjęcia programu motywacyjnego dla kluczowych pracowników Spółki oraz spółki zależnej – IPOPEMA TFI S.A. oraz innych osób kluczowych dla realizacji strategii Grupy Kapitałowej IPOPEMA Securities. Program oparty był na akcjach serii C, które mogły zostać wyemitowane w ramach kapitału warunkowego w maksymalnej liczbie 4.857.140, nie później niż do 30 listopada roku 2017.

W 2017 nie zostały objęte żadne akcje, natomiast łącznie w okresie obowiązywania Programu z ww. puli objętych zostało 1.880.952 akcji serii C. Wobec upływu określonego w statucie Spółki terminu do objęcia akcji serii C, w dniu 30 listopada 2017 r. ww. Program wygasł.

W 2017 roku ani w okresie porównawczym osoby uprawnione nie obejmowały akcji w ramach uchwalonego w Spółce programu motywacyjnego, w obu tych okresach Spółka nie poniosła kosztu ww. programów motywacyjnych.

18. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

W dniu 9 maja 2017 roku Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników IBC podjęło decyzję o wypłacie dywidendy za rok 2016 w kwocie 1,8 mln zł, co w przeliczeniu na jeden udział wynosi 899,55 zł. Do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego dywidenda została wypłacona.

W dniu 27 czerwca 2017 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło decyzję o przeznaczeniu całego zysku za 2016 rok w wysokości 1.046 tys. zł na wypłatę dywidendy. Kwota dywidendy przypadająca na jedną akcję wyniosła 0,03 zł. Dniem ustalenia praw do dywidendy był 7 lipca 2017 roku (dzień dywidendy), a dniem jej wypłaty 18 lipca 2017 roku. W tej dacie dywidenda została wypłacona w łącznej kwocie 898 tys. zł. Różnica między wartością wypłaconej dywidendy a kwotą uchwaloną przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie jest wynikiem zaokrągleń w wysokości dywidendy na 1 akcję i zgodnie z ww. uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zasilila kapitał zapasowy Spółki.

W dniu 29 czerwca 2016 roku Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki podjęło decyzję o wypłacie dywidendy w kwocie 3,5 mln zł. Na wypłatę dywidendy przeznaczony został zysk za 2015 rok w wysokości 3.493 tys. zł. Kwota dywidendy przypadająca na jedną akcję wyniosła 0,11 zł. Dniem ustalenia praw do dywidendy był 8 lipca 2016 roku (dzień dywidendy), a dniem jej wypłaty 27 lipca 2016 roku. W tej dacie dywidenda została wypłacona w łącznej kwocie 3.293 tys. zł. Różnica między wartością wypłaconej dywidendy a kwotą 3,5 mln zł uchwaloną przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy jest wynikiem zaokrągleń w wysokości dywidendy na 1 akcję i zgodnie z ww. uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy zasilila kapitał zapasowy Spółki.

Do czasu sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania Zarząd Spółki dominującej nie podjął decyzji w zakresie rekomendowanego podziału zysku za rok 2017. Ustalenia w tej sprawie poczynione zostaną w terminie późniejszym, nie później jednak niż do czasu zwołania zwyczajnego walnego zgromadzenia, które zgodnie z Kodeksem Sądów Handlowych musi się odbyć w ciągu 6 miesięcy od daty zakończenia danego roku obrotowego.

19. Podatek dochodowy

Główne składniki obciążenia podatkowego w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów przedstawiają się następująco:

	Za rok zakończony 31 grudnia 2017	Za rok zakończony 31 grudnia 2016
Zysk brutto przed opodatkowaniem	3 663	3 096
Podatek wyliczony według stawki 19%	696	588
Przychody/koszty podatkowe niebilansowe, z tytułu których nie rozpoznano aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego - suma korekt konsolidacyjnych	1 077	1 467
Straty podatkowe, z tytułu których nie rozpoznano aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego - pozostałe	28	-
Straty podatkowe z lat ubiegłych, z tytułu których nie rozpoznano aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-
Wykorzystanie uprzednio nierozliczonych strat podatkowych	-	-
Koszty trwale nie stanowiące kosztów uzyskania przychodu	2 536	1 052
Ujemne/dodatnie różnice przejściowe, od których nie rozpoznano aktywa/rezerw z tytułu odroczonego podatku	-	-
Przychody nie będące podstawą do opodatkowania	- 961	- 1 765
Podstawa naliczenia podatku dochodowego bieżącego i odroczonego	6 343	3 850
Obniżenia, zwolnienia	-	-
Obciążenie wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego	1 205	731

Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe spółek Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe.

Odroczony podatek dochodowy

Różnice przejściowe dotyczące aktywów z tytułu podatku odroczonego utworzone na dzień 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku dotyczą następujących tytułów:

Aktywa z tytułu podatku odroczonego	31.12.2017	31.12.2016
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży i przeznaczone do obrotu	418	162
Rzeczowe aktywa trwałe	27	29
Należności krótkoterminowe	235	120
Rozliczenia międzyokresowe	1 274	1 735
Strata podatkowa do rozliczenia w następnych okresach	222	348
Pozostałe	7	25
Aktywa z tytułu podatku odroczonego razem	2 183	2 419

Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	31.12.2017	31.12.2016
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	41	231
Rzeczowe aktywa trwałe	248	308
Należności krótkoterminowe	106	123
Pozostałe	20	1
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego razem	415	663
Aktywa z tytułu podatku odroczonego per saldo	1 768	1 756

Różnice przejściowe dotyczące zobowiązania z tytułu podatku odroczonego utworzone na dzień 31 grudnia 2017 roku i 31 grudnia 2016 roku dotyczą następujących tytułów:

Aktywa z tytułu podatku odroczonego	31.12.2017	31.12.2016
Należności krótkoterminowe	34	-
Pozostałe	156	147
Aktywa z tytułu podatku odroczonego razem	190	147

Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	31.12.2017	31.12.2016
Należności krótkoterminowe	249	193
Pozostałe	-	3
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego razem	249	196
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego per saldo	59	49

20. Dodatkowe informacje o instrumentach finansowych

20.1. Wartość godziwa instrumentów niewycenianych w wartości godziwej

Według stanu na 31.12.2017 roku oraz 31.12.2016 roku wartość bilansowa aktywów finansowych i zobowiązań finansowych jest zasadniczo zbliżona do wartości godziwej.

Według stanu na 31.12.2017 roku

Nazwa kategorii instrumentów i pozycja w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej	wartość bilansowa	wartość godziwa
Pożyczki i należności:	339 587	339 587
- środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	67 482	67 482
- należności krótkoterminowe i długoterminowe	272 105	272 105
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie:	264 602	264 602
- zobowiązania krótkoterminowe (kredyt)	27 351	27 351
- zobowiązania krótkoterminowe (inne niż kredyt)	237 251	237 251

Według stanu na 31.12.2016 roku

Nazwa kategorii instrumentów i pozycja w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej	wartość bilansowa	wartość godziwa
Pożyczki i należności:	313 005	313 005
- środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	42 714	42 714
- należności krótkoterminowe i długoterminowe	270 291	270 291
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie:	244 662	244 662
- zobowiązania krótkoterminowe (kredyt)	14 784	14 784
- zobowiązania krótkoterminowe (inne niż kredyt)	229 878	229 878

Środki pieniężne oprocentowane są stopą zmienną i stałą. Zarówno w 2017 jak i 2016 roku nie tworzone odpisów aktualizujących wartość pożyczek. Utworzone odpisy aktualizujące wartość należności zaprezentowane zostały w pkt. 13.2.1. W roku 2017 przychody z tytułu odsetek od pożyczek i należności wyniosły 578 tys. zł (w tym odsetki naliczone nieotrzymane 33 tys. zł), natomiast w 2016 roku wyniosły 427 tys. zł (w tym odsetki naliczone nieotrzymane 16 tys. zł). Strata z tytułu utraty wartości w całości dotyczy instrumentów zaliczanych do pozycji pożyczki i należności.

W 2017 roku koszty z tytułu odsetek od kredytu wyniosły 1.133 tys. zł wobec 1.236 tys. zł w roku 2016. Odsetki od kredytów i pożyczek dotyczą w całości kredytów krótkoterminowych. Zrealizowany koszt odsetek od kredytu w 2017 roku wyniósł 1.081 tys. zł (1.158 tys. zł w 2016 roku), odsetki niezrealizowane według stanu na 31.12.2017 roku wyniosły 52 tys. zł (78 tys. zł w 2016 roku).

20.2. Aktywa i zobowiązania finansowe ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej

Poniższa tabela przedstawia analizę instrumentów finansowych mierzonych w wartości godziwej, pogrupowanych według trypoziomowej hierarchii:

Poziom 1 – gdzie wartość godziwa oparta jest o ceny giełdowe (niekorygowane) oferowane za identyczne aktywa lub zobowiązania na aktywnych rynkach,

Poziom 2 - gdzie wartość godziwa ustalana jest na bazie wartości obserwowanych na rynku jednakże nie będących bezpośrednim kwotowaniem rynkowym (np. ustalane są przez odniesienie bezpośrednio lub pośrednio do podobnych instrumentów istniejących na rynku),

Poziom 3 – gdzie wartość godziwa ustalana jest na bazie różnych technik wyceny nie opierających się jednakże o jakiegokolwiek obserwowalne dane rynkowe.

Według stanu na 31.12.2017 roku

	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej poprzez wynik finansowy				
Instrumenty pochodne	-	-	-	-
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu inne niż instrumenty pochodne	3 009	-	-	3 009
Razem aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	3 009	-	-	3 009
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej poprzez wynik finansowy				
Instrumenty pochodne	-	-	-	-

Razem zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik	-	-	-	
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane przez kapitał				
Certyfikaty inwestycyjne oraz jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych	-	8 637	-	8 637
Instrumenty dłużne	808	-	-	808
Razem aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane przez kapitał	808	8 637	-	9 445

* Kwota nie obejmuje IFA z uwagi na wycenę udziałów w koszcie nabycia (zgodnie z MSR 39)

Według stanu na 31.12.2016 roku

	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej poprzez wynik finansowy				
Instrumenty pochodne	-	-	-	-
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu inne niż instrumenty pochodne	126	-	-	126
Razem aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	126	-	-	126
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej poprzez wynik finansowy				
Instrumenty pochodne	-	-	-	-
Razem zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik	-	-	-	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane przez kapitał				
Certyfikaty inwestycyjne oraz jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych	-	8 561	-	8 561
Instrumenty dłużne	7 866	-	-	7 866
Razem aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane przez kapitał	7 866	8 561	-	16 427

* Kwota nie obejmuje wartości udziałów w IBS Srl, IFA i IFA SK z uwagi na wycenę udziałów w koszcie nabycia (zgodnie z MSR 39)

W okresie bieżącym transfery pomiędzy poziomem 1 i poziomem 2 nie wystąpiły.

21. Wyłączenia Spółek z konsolidacji

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, w oparciu o MSR 8 pkt 8, który zezwala na odstąpienie od zasad zawartych w MSSF w sytuacji, gdy skutek odstąpienia od ich zastosowania nie jest istotny, w 2017 roku nie objęto konsolidacją IPOPEMA Business Services Srl oraz IFA (w 2016 roku konsolidacją nie była objęta również IFA SK).

	IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o. o.	IPOPEMA Business Services Srl.
Suma bilansowa na 31.12.2017	3	-
Udział procentowy w sumie bilansowej jednostki dominującej (w %)	-	-
Przychody za okres 1.01. - 31.12.2017	13	-
Udział procentowy w przychodach jednostki dominującej (w %)	-	-
Aktywa netto na 31.12.2017	- 5	-
Wynik finansowy za okres 1.01. - 31.12.2017	- 1	-

	IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o. o.	IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o. o. SK	IPOPEMA Business Services Srl.
Suma bilansowa na 31.12.2016	2	10	55
Udział procentowy w sumie bilansowej jednostki dominującej (w %)	-	-	0,02
Przychody za okres 1.01. - 31.12.2016	-	-	263
Udział procentowy w przychodach jednostki dominującej (w %)	-	-	0,70
Aktywa netto na 31.12.2016	2	10	40
Wynik finansowy za okres 1.01. - 31.12.2016	-5	-	16

22. Zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe

Na dzień 31 grudnia 2017 roku ani na 31 grudnia 2016 roku nie wystąpiły zobowiązania warunkowe ani aktywa warunkowe.

23. Gwarancje

W styczniu 2012 r. Spółce udzielona została przez Nordea Bank Polska S.A. (obecnie PKO Bank Polski S.A.) gwarancja do łącznej kwoty 268 tys. Euro, której zabezpieczeniem jest kaucja w wysokości 1.367 tys. zł. Na mocy aneksu zawartego w 2015 roku kwota gwarancji została podwyższona do 277 tys. Euro. Gwarancja wystawiona została na okres do 15 kwietnia 2018 r. i dotyczy zobowiązań związanych z wynajmem nowej powierzchni biurowej.

W marcu 2016 r. mBank S.A. udzielił Spółce gwarancji, której beneficjentem jest Raiffeisen Polbank S.A., będący bankiem rozliczeniowym IPOPEMA Securities S.A. w odniesieniu do transakcji zawieranych na zagranicznych giełdach papierów wartościowych. Gwarancja wystawiona została na kwotę 1,5 mln Euro i zabezpiecza terminową spłatę zobowiązań finansowych Spółki wobec Raiffeisen Polbank powstałych w związku ze świadczonymi przez niego usługami rozliczeniowymi i rozrachunkowymi dla transakcji giełdowych. Gwarancja wystawiona została na okres do 30 kwietnia 2018 roku. Zabezpieczeniem gwarancji jest kaucja w kwocie 1,5 mln Euro.

24. Połączenia jednostek gospodarczych i nabycia udziałów niekontrolujących

24.1. Połączenia jednostek i nabycie jednostek zależnych

W 2017 i 2016 roku Grupa nie nabyła jednostek zależnych.

24.2. Zbycie jednostek zależnych

W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym oraz w okresach poprzednich Grupa nie zbywała jednostek gospodarczych.

25. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Transakcje z jednostkami powiązаныmi – przychody i koszty

Nazwa spółki powiązanej	Przychody		Zakupy	
	w okresie od 01.01.-31.12.2017 roku		w okresie od 01.01.-31.12.2016 roku	
IPOPEMA Business Services Srl	-	-	-	262
IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o.o.	-	13	-	-
Członkowie Zarządu i organów nadzorczych	3	30	42	73
Razem	3	43	42	335

Transakcje z jednostkami powiązаныmi – należności i zobowiązania

Nazwa spółki powiązanej	Należności		Zobowiązania	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
IPOPEMA Business Services Srl	-	-	-	-
IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o.o.	7	-	-	-
Członkowie Zarządu i organów nadzorczych	-	13	-	-
Razem	7	13	-	-

Do podmiotów powiązanych zalicza się również, zgodnie z MSR 24, Członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej, a także osoby z nimi powiązane. Wynagrodzenie dla wymienionych osób zostało opisane w nocie 25.5.

Transakcje pomiędzy podmiotami powiązаныmi oraz nierozliczone salda należności i zobowiązań Grupy Kapitałowej wyłącza się na etapie sporządzania skonsolidowanego sprawozdania Grupy Kapitałowej.

25.1. Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi

Zasadniczo transakcje między podmiotami powiązаныmi realizowane są na zasadach rynkowych, z zastrzeżeniem informacji zamieszczonych w pkt 25.3 poniżej.

25.2. Pożyczka udzielona członkom Zarządu

Grupa nie udzielała pożyczek członkom Zarządu.

25.3. Transakcje z udziałem członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Członkowie zarządu i rady nadzorczej zrealizowali (osobiście oraz poprzez spółki od siebie zależne) za pośrednictwem spółek z Grupy transakcje na papierach wartościowych zawierane na rynku regulowanym oraz poza rynkiem giełdowym. Łączna wartość przychodu Grupy od ww. osobami wyniosła 3 tys. zł w 2017 roku wobec 0,4 tys. zł w 2016 roku. Ponadto, zarówno w 2017 jak i w 2016 roku, ww. osoby korzystały również z usług zarządzania funduszami, przy czym dwa z nich, których uczestnikami są niektórzy członkowie zarządu Spółki lub osoby z nimi powiązane zostały zwolnione z opłaty za administrowanie nimi.

Spółka podnajmowała powierzchnię biurową spółce związanej z członkiem Rady Nadzorczej. Łączna wartość obrotu z tego tytułu wyniosła 50 tys. zł w 2017 roku wobec 73 tys. zł w 2016 roku.

Ponadto w 2016 roku Grupa korzystała z usług doradztwa prawnego kancelarii prawniczej: Jacka Jonaka – Przewodniczącego Rady Nadzorczej Spółki oraz Zbigniewa Mrowca - ówczesnego Członka Rady Nadzorczej Spółki. W obu przypadkach łączna wartość transakcji nie przekraczała kilkudziesięciu tysięcy złotych.

25.4. Transakcje z jednostkami zależnymi niepodlegającymi konsolidacji

Transakcje z IPOPEMA Financial Advisory Sp. z o.o.

W 2017 roku IFA SK zawarła z IFA umowę o świadczenie usług zarządzania. Łączna wartość kosztów rozpoznanych przez Grupę z tego tytułu wyniosła 13 tys. zł.

25.5. Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Grupy

Poniższa tabela przedstawia wysokość wynagrodzeń Rady Nadzorczej oraz członków Zarządu – zarówno wypłaconych, jak i potencjalnie należnych – oraz świadczeń dodatkowych (opieka medyczna w części finansowanej przez Spółkę) w Grupie IPOPEMA Securities:

	Łączne wynagrodzenie w Grupie IPOPEMA Securities		W tym w jednostkach zależnych	
	2017	2016	2017	2016
Zarząd	2 312	3 346	396	1 080
Jacek Lewandowski	738	887	101	270
Mirosław Borys	494	694	101	270
Mariusz Piskorski	529	668	101	270
Stanisław Waczkowski	520	729	93	270
Daniel Ścigała	31	368	-	-

Rada Nadzorcza	150	117	12	-
Jacek Jonak	40	33	-	-
Janusz Diemko	22	16	-	-
Bogdan Kryca	24	18	-	-
Michał Dobak	28	24	-	-
Piotr Szczepiórkowski	20	-	8	-
Zbigniew Mrowiec	16	26	4	-

Świadczenia dla kluczowego personelu kierowniczego

Zarówno w 2017 roku jak i w 2016 roku nie nastąpiły wypłaty z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia, świadczeń z tytułu rozwiązania stosunku pracy, płatności na bazie akcji ani pozostałych świadczeń długoterminowych. Stan zobowiązań z tytułu świadczeń urlopowych wobec Zarządu jednostki dominującej wyniósł 2 tys. zł na 31 grudnia 2017 roku oraz 5 tys. na 31 grudnia 2016 roku. Świadczenie to nie zostało ujęte w powyższej tabeli.

Porozumienia z Mariuszem Piskorskim i Mirosławem Borysem z dnia 4 listopada 2008 r.

Dwóch członków Zarządu – Mariusz Piskorski i Mirosław Borys – zawarło ze Spółką porozumienia, na mocy których każdemu z nich przysługuje odszkodowanie w wysokości trzech miesięcznych wynagrodzeń w przypadku odwołania z Zarządu lub nie powołania na kolejną kadencję (z zastrzeżeniem określonych w umowie przypadków), jak również w przypadku zmiany warunków wynagrodzenia na mniej korzystne.

26. Pozycje w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych

Podział działalności Grupy przyjęty w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych:

Działalność operacyjna - świadczenie usług maklerskich i doradczych, zarządzania funduszami i aktywami klientów oraz nabywanie i zbywanie papierów wartościowych w ramach prowadzonej działalności maklerskiej.

Działalność inwestycyjna - nabywanie oraz sprzedaż wartości niematerialnych, rzeczowego majątku trwałego oraz papierów wartościowych o charakterze długoterminowym.

Działalność finansowa - pozyskiwanie lub utrata źródeł finansowania (zmiany w rozmiarach i relacjach kapitału własnego i obcego w jednostce) oraz wszystkie z nimi związane pieniężne koszty i korzyści.

Struktura środków pieniężnych

	Prezentacja w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej		Prezentacja w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	
	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016
Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	67 482	42 714	67 520	42 185
1. W kasie	2	2	2	2
2. Na rachunkach bankowych	24 555	26 559	24 555	26 559
3. Inne środki pieniężne	42 866	15 645	42 866	15 645
4. Inne aktywa pieniężne (lokata > 3 m-cy)	59	508	-	-
5. Różnice kursowe naliczone	-	-	97	- 21

Różnica pomiędzy prezentacją środków pieniężnych w bilansie i w rachunku przepływów pieniężnych w 2017 roku i 2016 roku wynika z „oczyszczenia” środków pieniężnych z różnic kursowych oraz prezentowanych w środkach pieniężnych otrzymanych od operatora telefonii komórkowej kart zakupowych i lokat powyżej 3 miesięcy.

Środki pieniężne na koniec okresu obejmują środki pieniężne i inne aktywa pieniężne własne oraz klientów – podział został zaprezentowany w nocie 13.1.

Różnice zmian stanów pozycji bilansowych

	Prezentacja w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej		Prezentacja w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych – zmiana stanu
	31.12.2017	31.12.2016	2017 rok
Należności (krótko- i długoterminowe) brutto	274 349	271 171	- 2 874
Należności netto	272 105	270 291	
Odpisy na należności	2 244	880	1 364
Rozliczenia międzyokresowe czynne	1 815	1 336	
Rozliczenia międzyokresowe bierne ((bez podatku odroczonego dotyczącego kapitału własnego i rezerwy na niezapłacone odsetki)	7 479	9 595	- 2 595
Razem zmiana stanu odpisów i rozliczeń międzyokresowych			- 1 231

Różnica pomiędzy bilansową zmianą stanu należności brutto a kwotą wykazaną w rachunku przepływów pieniężnych wynika z faktu „oczyszczenia” należności na dzień 31 grudnia 2017 roku z należności z tytułu udzielonych pożyczek, należności wynikających z wpłaty kaucji oraz należności dotyczących działalności inwestycyjnej.

	Prezentacja w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej		Prezentacja w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych – zmiana stanu
	31.12.2016	31.12.2015	2016 rok
Należności (krótko- i długoterminowe) brutto	271 171	180 371	- 90 714
Należności netto	270 291	179 801	
Odpisy na należności	880	570	310
Rozliczenia międzyokresowe czynne	1 336	1 184	
Rozliczenia międzyokresowe bierne ((bez podatku odroczonego dotyczącego kapitału własnego i rezerwy na niezapłacone odsetki)	9 595	9 670	- 227
Razem zmiana stanu odpisów i rozliczeń międzyokresowych			83

Różnica pomiędzy bilansową zmianą stanu należności brutto a kwotą wykazaną w rachunku przepływów pieniężnych wynika z faktu „oczyszczenia” należności na dzień 31 grudnia 2016 roku z należności z tytułu udzielonych pożyczek, nieotrzymanych dywidend i należności z tytułu odsetek od wpłaconej kaucji zaprezentowanych w działalności inwestycyjnej a także w związku z przekwalifikowaniem kaucji do należności krótkoterminowych.

27. Leasing

Grupa jako leasingobiorca – prawo do użytkowania budynku

Spółki z Grupy wynajmują pomieszczenia biurowe na podstawie umów najmu. Prawo do użytkowania budynku przez okres trwania umowy zaklasyfikowane zostało jako leasing operacyjny. Umowa najmu prawa do budynku została zawarta na okres 5 lat z możliwością przedłużenia na kolejne 2 lata. Na mocy aneksu do umowy zawartego w styczniu 2016 roku umowa najmu została przedłużona do stycznia 2023 roku.

Wartość minimalnych opłat leasingowych została przedstawiona w poniższej tabeli.

Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego	31.12.2017	31.12.2016
	Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	
W okresie 1 roku *	2 055	2 251
W okresie od 1 do 5 lat *	8 219	8 976
Powyżej 5 lat *	87	2 796
Razem zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego	10 361	14 023
Koszt leasingu operacyjnego rozpoznany w roku zakończonym dnia	2 590	2 876

* średnia wartości roczna w okresie trwania najmu

Leasing finansowy

Spółki z Grupy zawarły umowy leasingu pojazdów. Finansujący uprawniony jest do rekalkulacji wynagrodzenia gdy zmianie ulegnie stopa procentowa WIBOR / EURIBOR 1M oraz w przypadku zmian przepisów (w tym w szczególności przepisów podatkowych). Dla pojazdów określony został limit przebiegu pojazdu, który rozliczany będzie za cały okres trwania umowy. W przypadku gdy przebieg pojazdu jest wyższy od ustalonego przez strony limitu, wówczas spółki z Grupy zapłacą dodatkową opłatę z tytułu przekroczenia limitu przebiegu pojazdu.

W 2017 roku spółka z Grupy zawarła umowę leasingu sprzętu teleinformatycznego na okres 60 miesięcy, w celu świadczenia usług hostingu ww. sprzętu swojemu kontrahentowi. Na mocy ww. umowy, po zakończeniu okresu leasingu, spółka uzyska możliwość przedłużenia leasingu lub wykupu sprzętu. Ponadto, za zgodą dostawcy sprzętu, spółka uprawniona jest do przeniesienia praw i obowiązków wynikających z umowy na podmiot trzeci, a po upływie 18 miesięcy leasingu ma możliwość rozwiązania umowy leasingu bez zgody dostawcy sprzętu, pod warunkiem wykupu sprzętu za cenę stanowiącą sumę pozostałych do końca umowy rat leasingowych. Symetryczne warunki zostały zagwarantowane w umowie hostingu, zawartej z kontrahentem spółki, na rzecz którego spółka świadczy stosowne usługi.

Umowy leasingu zostały zaklasyfikowane jako leasing finansowy. Wartość minimalnych opłat leasingowych została przedstawiona w poniższej tabeli.

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	31.12.2017	31.12.2016
Wartość bilansowa netto	4 200	577
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	4 342	727
W okresie 1 roku	1 158	242
W okresie od 1 do 5 lat	3 184	485
Powyżej 5 lat	-	-
Wartość warunkowych opłat leasingowych ujętych jako koszt okresu	329	226

Należności z tytułu leasingu finansowego	31.12.2017	31.12.2016
Wartość bilansowa netto	3 618	-
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	3 618	-
W okresie 1 roku	675	-
W okresie od 1 do 5 lat	2 943	-
Powyżej 5 lat	-	-
Wartość warunkowych opłat leasingowych ujętych jako koszt okresu	605	-

28. Różnice kursowe

Różnice kursowe ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów, inne niż różnice kursowe powstałe na instrumentach finansowych wycenionych w wartości godziwej zostały zaprezentowane w nocie 16.3. W latach 2017 i 2016 nie wystąpiły różnice kursowe ujęte w innych całkowitych dochodach jako składnik kapitału własnego.

29. Zabezpieczenia na majątku Grupy Kapitałowej IPOPEMA Securities

Zarówno w 2017 roku jak i w 2016 roku zabezpieczone na majątku Grupy były kredyty obrotowe w rachunku bieżącym, o których szczegółowe informacje zamieszczono w nocie 15.3.2.

W 2017 i 2016 roku oprócz kaucji na rachunku bankowym w wysokości 4 mln zł oraz 409 mln HUF, weksli własnych in blanco wraz z deklaracjami wekslowymi, pełnomocnictw do dysponowania rachunkami bankowymi w Banku (przeznaczonych na zabezpieczenie kredytu w rachunku bieżącym), kaucji wpłaconych na zabezpieczenie gwarancji (nota 23) oraz kaucji w wysokości 1,5 mln EUR stanowiącej zabezpieczenie rozliczenia transakcji na giełdach zagranicznych Grupa nie posiadała zobowiązań zabezpieczonych na majątku na dzień 31 grudnia 2017 r.

W styczniu 2012 r. Spółce udzielona została przez Nordea Bank Polska S.A. (obecnie PKO Bank Polski S.A.) gwarancja do łącznej kwoty 268 tys. Euro, której zabezpieczeniem jest kaucja w wysokości 1.403 tys. zł. Na mocy aneksu zawartego w 2015 roku kwota gwarancji została podwyższona do 277 tys. Euro. Gwarancja wystawiona została na okres do 15 kwietnia 2018 r. i dotyczy zobowiązań związanych z wynajmem powierzchni biurowej.

30. Informacja o postępowaniach toczących się przed sądem lub organem administracji publicznej oraz kontrole w spółkach Grupy

30.1. Informacja o postępowaniach toczących się przed sądem lub organem administracji publicznej

W kwietniu 2016 roku IPOPEMA złożyła przeciwko jednemu ze swoich klientów pozew o zapłatę w postępowaniu nakazowym. Wartość przedmiotu sporu wynosi 49,2 tys. zł. W sprawie został wydany nakaz zapłaty, od którego pozwana spółka wniosła sprzeciw, ale sprzeciw ten został przez sąd odrzucony z przyczyn formalnych. Pozwana spółka wniosła zażalenie, w związku z czym postępowanie nadal trwa.

W maju 2017 r. Spółka złożyła kolejne dwa pozwy o zapłatę. Wartość przedmiotu sporu wynosi w obu przypadkach 30 tys. zł. W styczniu br. w jednej ze spraw sąd wydał nakaz zapłaty, zaopatrzonej w klauzulę wykonalności i wszczęte zostało postępowanie egzekucyjne. W odniesieniu do drugiej ze spraw w grudniu 2017 r. został wydany nakaz zapłaty, jednak do daty sporządzenia niniejszego sprawozdania postępowanie nie zostało zakończone.

W dniu 14 listopada 2017 r. Towarzystwo otrzymało odpis skierowanego przez byłą pracownicę pozwu o zapłatę kwoty 40.500 zł z tytułu rzekomo ustalonej pomiędzy stronami odprawy pieniężnej. Towarzystwo kwestionuje w całości przedmiotowe powództwo i podjęło kroki w celu jego oddalenia.

W dniu 27 lipca 2016 r. IPOPEMA TFI otrzymała odpis skierowanego przez Górnśląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. z siedzibą w Katowicach („GPW”) pozwu o zapłatę kwoty 20.554.900,90 zł z tytułu rzekomej szkody majątkowej poniesionej przez GPW w związku z inwestycją GPW w certyfikaty inwestycyjne jednego z tzw. funduszy dedykowanych zarządzanych przez Towarzystwo (funduszu inwestycyjnego zamkniętego aktywów niepublicznych). Towarzystwo uważa powództwo GPW za bezzasadne i podjęło kroki prawne w celu jego oddalenia składając do sądu odpowiedź na pozew (aktualnie Towarzystwo oczekuje na dalsze decyzje sądu w tej sprawie). Z tego względu IPOPEMA TFI nie utworzyła rezerw na potencjalne koszty związane z ww. roszczeniem. Nie można jednakże wykluczyć, że ostateczny wyrok może być dla IPOPEMA TFI niekorzystny, natomiast ze względu na obecny wstępny etap postępowania nie można miarodajnie określić prawdopodobieństwa finalnego rozstrzygnięcia.

W marcu 2015 r. KNF nałożył na Towarzystwo karę pieniężną w wysokości 50.000 zł za nieprzestrzeżenie przez jeden z subfunduszy ograniczeń inwestycyjnych. Towarzystwo nie zgodziło się z argumentacją Komisji i złożyło wniosek o ponowne rozpoznanie sprawy. W dniu 16 sierpnia 2017 r. Towarzystwo otrzymało decyzję KNF utrzymującą w mocy ww. karę.

30.2. Kontrole

W 2017 roku w Spółce miała miejsce kontrola Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych i dotyczyła ewidencji instrumentów finansowych oraz funkcjonowania systemów informatycznych służących do prowadzenia ewidencji instrumentów finansowych. W związku z przeprowadzoną kontrolą Spółka otrzymała od KDPW jedno zalecenie, które zostało zrealizowane.

W tym samym roku w Spółce oraz w IPOPEMA TFI przeprowadzona została kontrola przez przedstawicieli Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i dotyczyła rozliczania świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz realizacji innych obowiązków ciążących na pracodawcy. W przekazanych spółkom „Protokołach kontroli” zawarto ustalenia oraz zalecenia, które zostały zrealizowane.

W 2017 roku w IPOPEMA TFI odbyła się również kontrola Komisji Nadzoru Finansowego, której przedmiotem był proces wyceny i zarządzania funduszami inwestycyjnymi oraz reprezentowanie funduszy wobec osób trzecich. W styczniu 2018 roku Towarzystwo otrzymało zalecenia pokontrolne. W chwili obecnej jest w trakcie ich wykonywania.

W 2016 roku w IPOPEMA TFI miała miejsce kontrola zewnętrzna przeprowadzona przez Komisję Nadzoru Finansowego („KNF”). Przedmiotem kontroli była prawidłowość realizacji zleceń zamiany/konwersji jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych. W związku z przeprowadzoną kontrolą IPOPEMA TFI otrzymało od KNF zalecenia - wszystkie zalecenia zostały zrealizowane.

W 2016 roku w Spółce miały miejsce trzy kontrole zewnętrzne. Pierwsza kontrola została przeprowadzona przez przedstawicieli Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. i dotyczyła wypełniania obowiązków regulaminowych członka giełdy oraz spełnianie wymagań związanych z dostępem do systemów informatycznych Giełd. W przekazanej do Spółki informacji o wynikach przeprowadzonej kontroli zawarto dwa zalecenia, które zostały zrealizowane. Druga z kontroli kontrola została przeprowadzona przez BondSpot S.A. i dotyczyła przestrzegania regulacji na rynku ASO oraz wypełnianie warunków związanych z dostępem do platformy transakcyjnej rynku ASO. Przekazany do Spółki „Protokół kontroli” zawierał dwa zalecenia, które zostały zrealizowane. Ostatnia z kontroli przeprowadzona została przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych („KDPW”) i dotyczyła ewidencji instrumentów finansowych oraz funkcjonowania systemów informatycznych

służących do prowadzenia ewidencji instrumentów finansowych. W związku z przeprowadzoną kontrolą Spółka otrzymała od KDPW jedno zalecenie, które zostało zrealizowane.

31. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Działalność na rynkach kapitałowych jest nierozzerwalnie związana z ryzykiem finansowym mogącym mieć istotny wpływ na funkcjonowanie Grupy, które w skrócie zostały omówione poniżej.

Wszystkie typy ryzyka są monitorowane i kontrolowane w odniesieniu do dochodowości prowadzonej działalności oraz poziomu kapitału niezbędnego do zapewnienia bezpieczeństwa zawieranych transakcji z punktu widzenia wymogów kapitałowych.

31.1. Ryzyko rynkowe

Grupa Kapitałowa IPOPEMA Securities identyfikuje następujące rodzaje ryzyka rynkowego: ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe, ryzyko kredytowe, ryzyko utraty płynności oraz ryzyko cenowe rozumiane jako ryzyko wahań kursów instrumentów finansowych opartych o ceny akcji.

Grupa w swoim portfelu posiada akcje spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie oraz w Budapeszcie. Ich wartość na dzień 31 grudnia 2017 roku wyniosła 3.009 tys. zł (wobec 126 tys. zł na 31 grudnia 2016 roku). Grupa posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Grupa korzysta kredytów bankowych, posiada środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest efektywne wykorzystanie środków finansowych na działalność Grupy.

Założenia przyjęte do analizy wrażliwości na 31.12.2017 r. zostały opisane w tabeli przy każdym z typów ryzyka. Przy sporządzeniu analizy wrażliwości uwzględniono wpływ na wynik i kapitały w okresie 1 roku od ostatniego dnia okresu sprawozdawczego. W poniższej analizie nie został uwzględniony wpływ podatku na wyniki analizy.

Pozycja w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym	Wartość pozycji w tys. PLN wg skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej	Ryzyko stopy procentowej		Ryzyko walutowe		Inne ryzyko cenowe				
		wpływ na wynik		wpływ na wynik		wpływ na wynik		wpływ na kapitał		
		+ 100 pb (w tys. PLN/ USD/EUR)	-100 pb (w tys. PLN/ USD/EUR)	+10%	-10%	+10%	-10%	+10%	-10%	
Aktywa finansowe										
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	27 696	277	- 277	561	- 561	-	-	-	-	-
Depozyty bankowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	272 030	- 38	38	5 865	- 5 865	-	-	-	-	-
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu *	3 009	-	-	4	- 4	301	- 301	-	-	-
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży **	9 455	8	- 8	-	-	-	-	864	- 864	-
Zobowiązania finansowe										
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	237 250	43	- 43	- 5 408	5 408	-	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki	27 351	- 274	274	-	-	-	-	-	-	-
Razem	47 589	16	- 16	1 022	- 1 022	301	- 301	864	- 864	-

* Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu wykazane w analizie wrażliwości obejmują instrumenty z działalności brokerskiej

** Kwota nie obejmuje wartości udziałów w IFA i IBS Srl z uwagi na wycenę udziałów w koszcie nabycia (zgodnie z MSR 39)

Założenia przyjęte do analizy wrażliwości na 31.12.2016 r. zostały opisane w tabeli przy każdym z typów ryzyka.

Pozycja w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym	Wartość pozycji w tys. PLN wg skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej	Ryzyko stopy procentowej		Ryzyko walutowe		Inne ryzyko cenowe			
		wpływ na wynik		wpływ na wynik		wpływ na wynik		wpływ na kapitał	
		+ 100 pb (w tys. PLN/ USD/EUR)	-100 pb (w tys. PLN/ USD/EUR)	+10%	-10%	+10%	-10%	+10%	-10%
Aktywa finansowe									
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	29 795	298	- 298	657	- 657	-	-	-	-
Depozyty bankowe	500	5	- 5	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	268 907	-	-	8 468	- 8 468	-	-	-	-
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu *	126	-	-	-	-	13	- 13	-	-
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży **	16 427	79	- 79	-	-	-	-	856	- 856
Zobowiązania finansowe									
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	229 633	-	-	- 7 620	7 620	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki	14 784	- 148	148	-	-	-	-	-	-
Inne zobowiązania finansowe	732	- 7	7	-	-	-	-	-	-
Razem	70 606	227	- 227	1 505	- 1 505	13	- 13	856	- 856

* Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu wykazane w analizie wrażliwości obejmują instrumenty z działalności brokerskiej.

** Kwota nie obejmuje wartości udziałów w IBS Srl, IFA i IFA SK z uwagi na wycenę udziałów w koszcie nabycia (zgodnie z MSR 39)

31.2. Ryzyko stopy procentowej

Grupa posiada zobowiązania z tytułu kredytów obrotowych, dla których odsetki liczone są na bazie zmiennej stopy procentowej, w związku z czym występuje ryzyko wzrostu tych stóp w stosunku do momentu zawarcia umowy. Ponadto Grupa lokuje wolne środki pieniężne m.in. w inwestycje o zmiennej stopie, co powoduje zmniejszenie zysków z inwestycji w sytuacji spadku stóp procentowych. Informacje o aktywach i zobowiązaniach narażonych na ryzyko stopy procentowej zostały przedstawione w notach 13.1 i 15.3.

Z uwagi na to, że Grupa posiadała, w okresie sprawozdawczym zarówno aktywa jak i zobowiązania oprocentowane według stopy stałej i zmiennej (co równoważyło ryzyko) oraz ze względu na nieznaczne wahania stóp procentowych w minionych okresach, jak również na brak przewidywań gwałtownych zmian stóp procentowych w kolejnych okresach sprawozdawczych Grupa nie stosowała zabezpieczeń stóp procentowych, uznając że ryzyko stopy procentowej nie jest znaczące.

2017 rok				
Oprocentowanie zmienne	<1rok	1–5 lat	>5 lat	Ogółem
Aktywa gotówkowe	67 421	-	-	67 421
Kredyty w rachunku bieżącym	27 351	-	-	27 351
Razem	94 772	-	-	94 772

2017 rok				
Oprocentowanie stałe	<1rok	1–5 lat	>5 lat	Ogółem
Aktywa gotówkowe	-	-	-	-
Razem	-	-	-	-

2016 rok				
Oprocentowanie zmienne	<1rok	1–5 lat	>5 lat	Ogółem
Aktywa gotówkowe	41 706	-	-	41 706
Kredyty w rachunku bieżącym	14 784	-	-	14 784
Razem	26 922	-	-	26 922

2016 rok				
Oprocentowanie stałe	<1rok	1–5 lat	>5 lat	Ogółem
Aktywa gotówkowe	500	-	-	500
Razem	500	-	-	500

31.3. Ryzyko walutowe

Spółka dominująca posiada środki na rachunku bankowym w walucie obcej oraz kredyt w rachunku bieżącym w walucie obcej, w związku z czym narażona jest na ryzyko zmian kursów walutowych. Ryzyko walutowe wiąże się głównie ze zmianami poziomu kursu EUR oraz HUF, a także – w mniejszym stopniu – USD i CZK. Niemniej jednak w roku 2017 i 2016 większość kosztów działalności Grupy ponoszona była w walucie krajowej.

Ponadto w związku z działalnością Spółki dominującej prowadzoną na Węgrzech i w Czechach dokonuje się rozliczeń w walucie obcej (HUF, CZK) w zakresie rozliczeń transakcji giełdowych oraz innych kosztów działania na tych rynkach (w tym opłaty banku rozliczeniowego i giełd papierów wartościowych). Jednak ze względu na specyfikę rozliczeń transakcji (Spółka dominująca występuje w roli pośrednika) udział tego ryzyka w ogólnej ocenie ryzyka prowadzonej przez Grupę działalności jest mało istotny. Spółka dominująca posiada kaucje i środki na rachunkach bankowych w walucie obcej. Ocena wpływu zmian kursów walutowych według stanu na 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2016 roku została przedstawiona w nocie 31.1.

	31.12.2017	31.12.2016
Należności w walucie		
- EUR	6 099	4 542
- HUF	1 736 987	2 446 153
- USD	1 706	6 324
- CZK	46 533	36 435
- RON	49	48
- TRY	1 188	-
- GBP	894	-
Zobowiązania w walucie		
- EUR	4 977	3 917
- HUF	1 081 962	1 885 380
- USD	1 934	6 375
- CZK	45 472	35 343
- GBP	896	2
- TRY	1 187	-
- RON	1	1
Środki pieniężne w walucie		
- CZK	83	76
- EUR	1 729	1 096
- HUF	115 817	2 267
- RON	39	283
- USD	245	254
- GBP	11	7
- SEK	74	3
- JPY	1	2
- DKK	10	1
- NOK	40	12
- CHF	17	7
- AUD	-	1
- TRY	6	223

31.4. Ryzyko cenowe

Grupa posiada instrumenty finansowe będące przedmiotem obrotu na rynku regulowanym – na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie i w Budapeszcie. Grupa identyfikuje ryzyko związane z wahaniami kursów instrumentów finansowych notowanych na giełdach. Instrumenty te rozpoznawane są w skonsolidowanym sprawozdaniu jako instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu. Grupa posiada również certyfikaty inwestycyjne i jednostki uczestnictwa, które narażone są na ryzyko zmian ceny bieżącej certyfikatu, jednak łączna wartość certyfikatów i jednostek uczestnictwa posiadanych przez Grupę jest nieistotna.

Ryzyko cenowe związane z instrumentami finansowymi jest ograniczone z uwagi na fakt, iż Grupa w stosunkowo nieznacznym zakresie inwestuje własne środki w instrumenty finansowe.

Ocena wpływu zmian cen instrumentów finansowych, które Grupa posiadała na 31 grudnia 2017 oraz 31 grudnia 2016 roku została przedstawiona w nocie 31.1.

31.5. Ryzyko kredytowe

Grupa jest narażona na ryzyko kredytowe rozumiane jako ryzyko niewywiązania się wierzycieli ze swoich zobowiązań i tym samym spowodowanie poniesienia strat przez Grupę. Uwzględniając powyższe, w ocenie Grupy, ryzyko kredytowe zostało ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym poprzez utworzenie odpisów aktualizujących. Wiekowanie należności oraz kwoty utworzonych odpisów na należności zostały przedstawione w nocie 13.2.1.

Zdaniem Zarządu nie występuje znacząca koncentracja ryzyka kredytowego gdyż Grupa posiada wielu odbiorców, udział w przychodach żadnego z odbiorców nie przekracza 10% przychodów Grupy.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Grupy, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty, aktywa finansowe przeznaczone do obrotu i dostępne do sprzedaży ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości bilansowej tych instrumentów (nota 13.1, 13.4 i 13.5). Ryzyko kredytowe związane z depozytami bankowymi, instrumentami finansowymi i innymi inwestycjami uznaje się za niskie, ponieważ Grupa zawarła transakcje z instytucjami o ugruntowanej pozycji finansowej.

Zarówno w 2017 jak i w 2016 roku w spółkach z Grupy nie występowały ekspozycje ze zmodyfikowanymi warunkami podlegające polityce *forbearance*. *Forbearance* ma miejsce w przypadkach, gdy pożyczkodawca decyduje się na modyfikację warunków umowy pożyczki lub instrumentu dłużnego w sytuacji, gdy pożyczkobiorca nie jest w stanie ich spełnić z powodu trudności finansowych. Modyfikacja warunków może obejmować obniżenie stopy procentowej, odroczenie spłaty kapitału, czyli zmianę lub niewymaganie ograniczeń umownych. Polityka *forbearance* oznacza zestaw działań związanych z renegotiacją i restrukturyzacją warunków umów kredytowych.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku maksymalna kwota straty z tytułu ryzyka kredytowego dla instrumentów zaliczanych do pożyczek udzielonych i należności własnych (określonych w nocie 20.1) wynosi 339.587 tys. zł (na 31 grudnia 2016 roku wynosiła 313.005 tys. zł).

31.6. Ryzyko związane z płynnością

Grupa jest narażona na ryzyko utraty płynności, rozumiane jako ryzyko utraty zdolności do regulowania zobowiązań w określonych terminach. Ryzyko wynika z potencjalnego ograniczenia dostępu do rynków finansowych, co może skutkować brakiem możliwości pozyskania nowego finansowania lub refinansowania swojego zadłużenia. Celem Grupy jest utrzymanie płynności na optymalnym poziomie poprzez zarządzanie należnościami, zobowiązaniami, instrumentami finansowymi oraz przez finansowanie dłużne, tj. krótkoterminowe kredyty bankowe.

W ocenie Grupy, znaczna wartość własnych środków pieniężnych na koniec okresu sprawozdawczego (nota 13.1), dostępne linie kredytowe finansujące działalność na giełdach papierów wartościowych (nota 15.3.2) oraz dobra kondycja finansowa Grupy powodują, że ryzyko utraty płynności należy ocenić jako nieznaczne.

Tabela informująca o terminach wymagalności zobowiązań (wiekowanie zobowiązań) została zaprezentowana w nocie 15.3.1. Zdecydowana większość zobowiązań (94%) wynika z transakcji zawieranych na giełdach papierów wartościowych, które są w większości transakcjami pośrednictwa w zakupie bądź sprzedaży instrumentów finansowych dla klientów Grupy. Zatem zobowiązanie wynikające z transakcji giełdowych jest w dużej mierze równoważone transakcją generującą z drugiej strony należność z transakcji giełdowych. Saldo transakcji giełdowych (należności vs zobowiązania) na 31 grudnia 2017 roku wyniosło 2.081 tys. zł wobec 437 tys. zł na 31 grudnia 2016 roku. Transakcje własne zawierane na GPW mogą być finansowane z dostępnych linii kredytowych. Ryzyko utraty płynności w tym przypadku uznaje się za niskie.

32. Zarządzanie kapitałem

Grupa zarządza kapitałem by zagwarantować, że należące do niej jednostki będą zdolne kontynuować działalność przy jednoczesnej maksymalizacji rentowności dla akcjonariuszy. Kapitał własny Grupy na dzień 31 grudnia 2017 roku wyniósł 79.886 tys. zł wobec 79.225 tys. zł na dzień 31 grudnia 2016 roku.

IPOPEMA Securities jest domem maklerskim a ponadto spełnia warunki uznania za unijną instytucję dominującą, w związku z czym niezależnie od wymogu spełniania norm adekwatności kapitałowej w ujęciu jednostkowym, Grupa zobowiązana jest dodatkowo do spełnienia norm adekwatności kapitałowej w ujęciu skonsolidowanym. Grupa Kapitałowa zobowiązana jest do kalkulacji funduszy własnych oraz wymogów ostrożnościowych zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U.L 176 z 27 czerwca 2013 roku z późn. zm. („CRR”), które to rozporządzenie między innymi zobowiązuje Grupę do utrzymywanie odpowiedniego poziomu skonsolidowanych funduszy własnych.

Pomimo utrzymywania znaczącego poziomu kapitału własnego Spółka korzysta z finansowania dłużnego. Zgodnie z obowiązującymi przepisami Spółka musi spełniać wymogi kapitałowe opisane w nocie 14.4. W związku z prowadzoną działalnością na rynku wtórnym Spółka po każdym dniu sesyjnym jest zobowiązana do zapewnienia odpowiedniej wielkości środków finansowych na rzecz Funduszu Gwarancyjnego. Obecnie Spółka każdorazowo zasila powyższy fundusz korzystając z posiadanej linii kredytowej (szczegółowo opisane w nocie 15.3.2). Istnieje ryzyko, że poziom kapitału własnego (a tym samym poziomu funduszy własnych) i dostępne finansowanie dłużne będą ograniczały potencjał obrotów możliwych do zrealizowania przez Spółkę. Dotychczas Spółka nie odnotowała problemów związanych z wysokością wpłat do Funduszu Gwarancyjnego, a poziom dostępnej linii kredytowej zapewnia bezpieczne prowadzenie działalności w obecnym wymiarze, a nawet jej istotny wzrost. Nie można wykluczyć, że Bank odmówi Spółce przedłużenia umowy linii kredytowej. W takim jednak przypadku Spółka finansować się będzie ze środków własnych, a także podejmie kroki mające na celu ewentualne pozyskanie finansowania z innego banku. Należy również zauważyć, że w przypadku nierozliczenia w terminie przez klientów Spółki transakcji zawieranych na ich zlecenie Spółka będzie zmuszona zrealizować transakcję przy wykorzystaniu środków własnych.

Biorąc pod uwagę zakres i specyfikę prowadzonej działalności, obecny poziom kapitałów własnych Spółki jest wystarczający. Nie można jednak wykluczyć potrzeby zwiększenia poziomu takich kapitałów w przyszłości np. w związku ze zmianą regulacyjnych wymogów kapitałowych lub ewentualnych projektów biznesowych. W przypadku konieczności zwiększenia bazy kapitałowej konieczne może być przeprowadzenie podwyższenia kapitału w drodze emisji nowych akcji.

Należy także zwrócić uwagę na fakt, że w przypadku wystąpienia zdarzeń mających negatywny wpływ na wyniki finansowe realizowane przez Spółkę i odnotowanie strat, poziom kapitału własnego może ulec obniżeniu, co może również obniżyć zdolność Spółki do korzystania z finansowania dłużnego i wymusić ograniczenie skali prowadzonej działalności.

IPOPEMA TFI jako towarzystwo funduszy inwestycyjnych jest również zobowiązana wymogami określonymi w art. 49 oraz art. 50 ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi z dnia 27 maja 2004 roku z uwzględnieniem art. 12-15 Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) nr 231/2013 z dnia 19 grudnia 2012 r. do posiadania odpowiednich kapitałów własnych.

Zgodnie z tymi wymogami kapitał początkowy Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych na wykonywanie działalności nie wynosić nie mniej niż równowartość 730.000 euro. Kapitały własne TFI powinny być utrzymywane na poziomie nie niższym niż 25% różnicy pomiędzy wartością kosztów ogółem a wartością zmiennych kosztów dystrybucji poniesionych w poprzednim roku obrotowym. Od momentu, gdy wartość aktywów funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez Towarzystwo przekroczy równowartość 250.000 tys. euro Towarzystwo jest zobowiązane niezwłocznie zwiększyć poziom kapitałów własnych o kwotę dodatkową stanowiącą 0,02% różnicy między wartością aktywów wszystkich funduszy zarządzanych przez Towarzystwo a kwotą stanowiącą równowartość w złotych 250.000 tys. euro. Towarzystwo nie ma obowiązku zwiększania swoich kapitałów w sytuacji, gdy jego kapitał początkowy oraz kwota dodatkowa przekraczają równowartość 10.000 tys. euro. Dodatkowo, IPOPEMA TFI jako towarzystwo prowadzące działalność w zakresie zarządzania alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi ma obowiązek, z uwzględnieniem art. 12-15 rozporządzenia 231/2013, zwiększać kapitał własny ustalony zgodnie z powyższymi zasadami odpowiednio do ryzyka roszczeń wobec towarzystwa z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania jego obowiązków związanych z zarządzaniem specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym lub funduszem inwestycyjnym zamkniętym o kwotę dodatkową stanowiącą 0,01% wartości aktywów alternatywnych funduszy inwestycyjnych albo zawrzeć umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w wyniku niewykonania lub nienależytego wykonania jego obowiązków związanych z zarządzaniem specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym lub funduszem inwestycyjnym zamkniętym. Towarzystwo utrzymuje kapitały własne na poziomie wymaganym przez art. 49 i 50 Ustawy, przy czym na pokrycie ryzyka związanego z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem obowiązków w zakresie zarządzania funduszami, Towarzystwo utrzymuje dodatkowe kapitały własne. Towarzystwo oblicza wymóg dotyczący dodatkowych kapitałów własnych na koniec każdego roku obrotowego i w razie konieczności dokonuje ich zwiększenia.

33. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie Kapitałowej IPOPEMA Securities w 2017 i 2016 roku kształtowało się następująco:

	2017 rok	2016 rok
Zarząd Jednostki Dominującej	4	5
Zarządy Jednostek z Grupy	5	6
Pozostali pracownicy Grupy	188	191
Razem	197	202

34. Instrumenty finansowe klientów

Na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość zdematerializowanych notowanych na giełdach papierów wartościowych instrumentów finansowych zapisanych na rachunkach klientów wyniosła 813.429 tys. zł (103.961 tys. sztuk) wobec 408.272 tys. zł (24.434 sztuk) na dzień 31 grudnia 2016 roku. Na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka przechowywała 40 tys. obligacji klientów w formie dokumentu o wartości 44,2 mln zł oraz 92.859 tys. akcji o wartości 9.383 tys. zł. W okresie porównawczym, tj. na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka przechowywała 40 tys. obligacji klientów w formie dokumentu, a ich wartość wyniosła 40 mln zł oraz 162.583 tys. akcji o wartości 16.258 tys. zł.

Spółka prowadzi również rachunek tzw. „sponsora emisji”, na którym zapisane były zdematerializowane instrumenty finansowe notowane na GPW o wartości 391 tys. zł (291 tys. akcji) na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz o wartości 560 tys. zł (291 tys. akcji) na dzień 31 grudnia 2016 roku.

35. Wynagrodzenie biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Podmiotem uprawnionym do badania rocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Spółki za 2017 rok oraz do przeglądu sprawozdań finansowych za pierwsze półrocze 2017 roku jest BDO Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie przy ul. Postępu 12.

	2017 rok	2016 rok
Obowiązkowe badanie sprawozdania finansowego	90	109
Inne usługi poświadczające	107	95
Pozostałe usługi	-	-
Razem	197	204

36. Działalność zaniechana

W 2017 ani w 2016 roku Grupa nie zidentyfikowała działalności zaniechanej. W konsekwencji, wszystkie przedstawione informacje w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dotyczą działalności kontynuowanej.

37. Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Wszystkie zdarzenia mające wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe za 2017 rok zostały ujęte w księgach rachunkowych 2017 roku.

Warszawa, dnia 27 marca 2018 roku

Jacek Lewandowski
Prezes Zarządu

Mariusz Piskorski
Wiceprezes Zarządu

Stanisław Waczkowski
Wiceprezes Zarządu

Miroslaw Borys
Wiceprezes Zarządu

Danuta Ciosek
Główna księgową